



เอกสารประกอบการบรรยายครั้ง ๕-๖

วิชานี้มี คำประกัน จำนอง จำน่า

สมัยที่ ๗๗ ปี ๒๕๖๗

โดย

วิวัฒน์ ว่องวิวัฒน์ไวยยะ

ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล

ประจำกองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา

บางส่วนอ้างอิงจากคำบรรยายเนติฯ ภาคกลางวันของท่าน อ.ปัญญา ฉนอมรอด



## คำฯ

๑. บททั่วไป (ม.๖๘๐ - ๖๘๕/๑)

๒. การใช้สิทธิของเจ้าหนี้ (เรียกผู้ค้ำชำระหนี้)(ม.๖๘๖)

๓. สิทธิและโทษของผู้ค้ำฯ (ม.๖๘๗ - ๖๙๖)

๔. ความระงับ (หลุดพ้นหรือเลิก)(ม.๖๙๗ - ๗๐๑)



## คำฯ

๓. สิทธิและโทษของผู้ค้ำฯ (๕+๑)

๑) สิทธิไม่ชำระก่อนกำหนด(ม.๖๘๗)

๒) สิทธิเคียงฯ (ม.๖๘๘ - ๖๙๐)

๓) สิทธิเมื่อ จน.ลดหนี้ให้ ลน.(ม.๖๙๑)

๔) สิทธิยกข้อต่อสู้ของลูกหนี้ (ม.๖๙๔)

๕) สิทธิไล่เบียด (ม.๖๙๓, ๖๙๕, ๖๙๖)

๖) โทษของผู้ค้ำฯ (ม.๖๙๒)

ผู้ค้ำประกันชำระหนี้แล้ว  
จะไล่เบียดจากลูกหนี้ขั้นต้น  
ได้เพียงใด



## ม.๖๙๓ สิทธิไล่เบียด

จน.

เมื่อนี้ถึงกำหนด ชาว ใช้หนี้แทน ๕๕๐,๐๐๐

บาท (ต้น ๕๐๐,๐๐๐ ดอกเบียด ๕๐,๐๐๐)

คำ กู้ ๕ แสน ชาว เจียว

คืนภายใน ๑ ปี คำฯ คำฯ

ดอกเบี้ย ๑๐% ต่อปี

+จำนองบ้าน

ม.๖๙๓

ม.๖๘๒ ๖.๒ ไล่เบียด

ตาม ม.๒๒๘(๓), ๒๙๖



## ๕) สิทธิไล่เบียด (ม.๖๙๓)

- ม.๖๙๓ ไล่เบียดจาก ลน. ทั้งต้นและดอกเบี้ยที่ผู้ค้ำฯ ชำระไปแล้วและ  
ผู้ค้ำฯ มีสิทธิเรียกดอกเบี้ยคิดค้นหรือดอกเบี้ยตามข้อตกลงจาก  
ต้นเงินที่ชำระไป เช่น จ่ายต้น ๕๐๐,๐๐๐ และ ดอก ๕๐,๐๐๐  
จึงไล่เบียดได้ ๕๕๐,๐๐๐+ ดอกเบียด(คิดค้นหรือตามข้อตกลง)จาก  
ต้นเงิน ๕๐๐,๐๐๐

- รวมถึงการที่ต้องเสียหายเพราะการค้ำประกันนั้น (ฎ.๕๕๗/๒๘,  
๔๒๐๕/๔๐, ๓๕๕๔/๕๔, ๑๙๒๒/๕๘, ๑๑๕๕/๕๙)

- ต้องชำระแทน ลน.ไปแล้วจริง ๆ (ฎ.๓๘๓๐/๕๒,๑๓๑๕-๒๐/๓๘)

- ผู้ค้ำฯ รับช่วงสิทธิ จน.ทั้งประกันแห่งหนี้ ตาม ม.๖๙๓ ๖.๒ เช่น  
จำนำ,จำนอง (เฉพาะทรัพย์สินของ ลน.) (ฎ.๑๓๓๓๗/๕๖ กลับแนว  
เนติ ๓๐, ๔๐) แต่ถ้าไม่ชำระกันแห่งหนี้ไม่มีสิทธิ (ฎ.๑๐๗๐๐/๔๖)

- อายุความในการไล่เบียดคือ ๑๐ ปี ตาม ม.๑๙๓/๓๐ (ฎ.๔๕๗๘/๕๖)



### ๕) สิทธิไถ่เบียด (ม.๖๕๓)

กรณีผู้ค้ำประกันได้ชำระหนี้แล้ว  
ย่อมมีสิทธิที่จะไถ่เบียดเอาจากลูกหนี้  
ม.๖๕๓ ระบุว่าผู้ค้ำประกัน  
ต้องได้ชำระหนี้แล้ว ผู้ค้ำประกันจึงจะ  
มีสิทธิไถ่เบียดจากลูกหนี้ได้ทั้งต้นเงิน  
และดอกเบี้ยเท่าที่ผู้ค้ำประกันได้ชำระ  
ให้แก่เจ้าหนี้ไปแล้ว



ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๗๑ ข้อ ๕ ธงคำตอบ...  
กรณีที่นายสมโชคกู้ยืมเงินในครั้งแรก ๑๐๐,๐๐๐ บาท  
นายสมโชคได้รับเงินกู้โดยทำหนังสือสัญญากู้ยืมเงินและ  
ลงลายมือชื่อผู้กู้ไว้ เมื่อนายชาญผู้ค้ำประกันได้ชำระหนี้  
ให้นายวันชัยแล้ว ย่อมมีสิทธิไถ่เบียดเอาจากนายสมโชค  
ลูกหนี้ ๑๐๐,๐๐๐ บาท เพราะการค้ำประกันนั้น ตาม  
ป.พ.พ. ม. ๖๕๓ (ตามคำถามไม่มีประเด็นเรื่องดอกเบี้ย)




### ๕) สิทธิไถ่เบียด (ม.๖๕๓)

ฎ.๑๑๕/๕๕ เมื่อเชื่อว่าผู้ค้ำประกันได้ชำระหนี้แทนลูกหนี้ไปจริง  
จึงยอมมีสิทธิที่จะไถ่เบียดเอาจากลูกหนี้เพื่อต้นเงินกับดอกเบี้ยและ  
เพื่อการที่ต้องสูญหายหรือเสียหายไปอย่างไร้ เพราะการค้ำประกัน  
นั้นได้ตามมาตรา ๖๕๓ หากไม่มีสิทธิไถ่เบียดเฉพาะต้นเงินไม่  
(ถ้าผู้ค้ำประกันยังไม่ได้ชำระหนี้ยอมไม่มีสิทธิไถ่เบียด)

ฎ.๑๑๕/๕๕ ผู้ค้ำฯ (สถาบันการเงิน) ชำระหนี้แทนลูกหนี้ไป  
จึงยอมมีสิทธิที่จะไถ่เบียดเอาจากลูกหนี้เพื่อต้นเงินกับดอกเบี้ย  
และเพื่อการที่ต้องสูญหายหรือเสียหายไปอย่างไร้ เพราะการ  
ค้ำประกันนั้นได้ ตาม ม.๖๕๓ หากไม่มีสิทธิไถ่เบียดเฉพาะต้นเงินไม่  
สำหรับดอกเบี้ย มีสิทธิคิดได้ตามข้อตกลงและประกาศของ  
ธนาคารแห่งประเทศไทยกับประกาศของผู้ค้ำฯ กรณีมิใช่เป็น  
เบียดปรับที่สูงเกินส่วนแต่อย่างใด  
ฎ.๕๕๗/๒๘ ผู้ค้ำฯ ถูกธนาคารเจ้าหนี้หักบัญชีเงินฝากประจำ  
ใช้หนี้แทนลูกหนี้ ทำให้ผู้ค้ำประกันสูญเสียเงินต้นและดอกเบี้ย  
ที่ควรจะได้รับตามบัญชีเงินฝากประจำตั้งแต่วันที่ธนาคารเจ้าหนี้  
หักบัญชี ผู้ค้ำฯ ย่อมมีสิทธิไถ่เบียดเอาจากลูกหนี้เพื่อการสูญเสีย  
ดังกล่าวได้ตาม ม.๖๕๓


ฎ.๓๘๓๐/๕๒ สิทธิของโจทก์ที่ ๑ ที่จะไถ่เบียดจำเลยที่ ๑ ใน  
ฐานะที่โจทก์ที่ ๑ เป็นผู้ค้ำประกันนั้นจะเกิดขึ้นต่อเมื่อผู้ค้ำฯ ได้  
ชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้แทนลูกหนี้แล้วตาม ม.๖๕๓(ฎ.๒๑๐๘๔/๕๖)  
ฎ.๑๑๕-๒๐/๓๘ การชำระหนี้โดยวิธีการที่โจทก์ยอมผูกพันตนเข้า  
เป็นลูกหนี้ของ ร. เพื่อชำระหนี้ของจำเลยอีกคนหนึ่งหาใช่เป็นการ  
ที่โจทก์ชำระหนี้ให้แก่ ร. เสร็จสิ้นแล้วไม่ ทั้งไม่ทำให้หนี้ระหว่าง  
ร. กับจำเลยที่มีอยู่เดิมระงับสิ้นไปเพราะมิใช่เป็นการแปลงหนี้ใหม่  
โดยการเปลี่ยนตัวลูกหนี้ ร. ยังคงมีสิทธิเรียกร้องให้จำเลยชำระหนี้  
ดังกล่าวได้เช่นเดิม เมื่อตามคำฟ้องไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าโจทก์ได้  
ชำระหนี้แทนจำเลยให้แก่ ร. ไปแล้วหรือไม่เป็นจำนวนเท่าใด  
โจทก์จึงยังไม่มีสิทธิฟ้องไถ่เบียดเอาจากจำเลย

ฎ.๕๕๑/๖๑ กรณีเจ้าหนี้เรียกให้โจทก์ชำระค่าประกันขเขตามสัญญาค้ำประกัน  
เมื่อจำเลยซึ่งเป็นลูกหนี้คิดชำระหนี้แก่เจ้าหนี้แล้วตาม ม.๖๕๖ ดังนั้น โจทก์  
จึงรับช่วงสิทธิทั้งหลายของเจ้าหนี้อันคือจำเลยซึ่งเป็นลูกหนี้คิดจึงมีสิทธิไถ่เบียด  
เอาแก่จำเลยเพื่อต้นเงินและดอกเบี้ยที่ชำระแก่เจ้าหนี้ไป รวมทั้งดอกเบี้ยคิดของ  
ต้นเงินนั้นในทันทีที่ได้ชำระเงินแก่เจ้าหนี้ เพียงแต่โจทก์ไม่มีสิทธิคิดดอกเบี้ย  
ซ้อนดอกเบี้ยในระหว่างคิดซึ่งต้องห้ามตาม ม.๒๒๔ ๖.๒ เท่านั้น เมื่อเงินที่โจทก์  
ชำระให้แก่เจ้าหนี้ไม่ปรากฏว่าเป็นดอกเบี้ย โจทก์จึงมีสิทธิเรียกให้จำเลยชำระเงิน  
ที่ได้ชำระแทนไปพร้อมดอกเบี้ยคิดในอัตราที่กฎหมายกำหนดตามที่โจทก์  
เรียกร้อง นับแต่วันที่โจทก์ได้ชำระหนี้แทนจำเลย เพราะจำเลยค้ำประกันเป็นผู้ค้ำค้ำก่อน  
แล้ว หากจะค้ำประกันผู้ค้ำค้ำต่อเมื่อโจทก์ได้เรียกให้ชำระหนี้ตาม ม.๒๐๔ ๖.๑



**จน.** โจทก์ ใช้หนี้แทน ๑ ด้าน


จำเลยที่ ๑ คู่ ๑ ด้าน	โจทก์ ค่าฯ ๑ ด้าน	จำเลยที่ ๒ จำนองที่ดิน ๑ ด้าน
--------------------------	-------------------------	-------------------------------------



**๕) สิทธิไถ่เบียด (ม.๖๕๓)**

ผู้ค้ำประกันรับช่วงสิทธิเจ้าหนี้ทั้งประกัน  
แห่งนี้ตามมาตรา ๖๕๓ วรรคสอง  
แต่ผู้ค้ำประกันจะรับช่วงสิทธิบังคับได้เฉพาะ  
ทรัพย์จำนองหรือทรัพย์จำนำของลูกหนี้เท่านั้น  
ผู้ค้ำประกันจะไปบังคับทรัพย์จำนองของผู้อื่น  
ไม่ได้ (ฎ.๑๓๓๓๓๓/๕๖ (เนติ ๗๖))

ฎ.๑๓๓๓๓๓/๕๖ การที่จำเลยที่ ๒ จำนองที่ดินของตนเพื่อประกันหนี้เงินกู้ที่  
จำเลยที่ ๑ ต้องชำระให้แก่ธนาคาร ก. เจ้าหนี้ เป็นการให้สัญญาต่อเจ้าหนี้ของ  
จำเลยที่ ๑ ว่า หากจำเลยที่ ๑ ไม่ชำระหนี้ก็ให้ธนาคารเจ้าหนี้ของจำเลยที่ ๑  
บังคับจำนองอยู่กับที่ดินของจำเลยที่ ๒ ได้ ต่างกับการค้ำประกันซึ่งโจทก์ผู้ค้ำ  
ประกันสัญญาว่า ถ้าจำเลยที่ ๑ ไม่ชำระหนี้ โจทก์จะชำระหนี้ให้เจ้าหนี้ของจำเลย  
ที่ ๑ ... ในกรณีของจำเลยที่ ๒ ต้องบังคับตามลักษณะจำนองซึ่งไม่มีบทบัญญัติ  
ให้นำ ม.๖๕๒ วรรค ๒ ในลักษณะค้ำประกันมาใช้บังคับกับจำเลยที่ ๒ ให้ต้องรับผิด  
อย่างลูกหนี้ร่วมกับโจทก์ซึ่งเป็นผู้ค้ำประกัน อีกทั้งไม่ใช่กรณีผู้ค้ำประกัน  
หลายคนยอมคนเข้าค้ำประกันหนี้รายเดียวกันอันจะต้องรับผิดชอบอย่าง  
ลูกหนี้ร่วมกันตาม ม.๖๕๒ วรรค ๒ อันจะทำให้โจทก์รับช่วงสิทธิของเจ้าหนี้  
บังคับจำนองกับที่ดินของจำเลยที่ ๒ ได้ (เนติ ๗๖)  
(สรุป โจทก์จะรับช่วงสิทธิของเจ้าหนี้มาบังคับจำนองที่ดินของจำเลยที่ ๒ ไม่ได้)



**ฎ.๔๕๓๔/๓๖**

**จน.** โจทก์ ใช้หนี้แทน ๔๐,๗๐๐ บาท

น. คู่ ๒๐,๐๐๐ ดอกเบียด ๒๐,๗๐๐	โจทก์ ค่าฯ	จำเลย ค่าฯ
--	---------------	---------------

ต่อมา ทำ ศ.ญ.คู่  
ระหว่างกัน ๔๐,๗๐๐ บาท

หากมีการแปลงหนี้ใหม่ในกรณีต่อไปจะมีผลให้หนี้เดิมสิทธิไถ่เบียดระงับไป  
ฎ.๔๕๓๔/๓๖ โจทก์และจำเลยเป็นผู้ค้ำประกัน น. ในหนี้รายเดียวกัน จึงเป็น  
ลูกหนี้ร่วมกันตาม ม.๖๕๒ วรรค ๒ เมื่อโจทก์ชำระหนี้แก่เจ้าหนี้แล้วยอมรับช่วงสิทธิ  
ของเจ้าหนี้ไถ่เบียดเอาแก่จำเลยได้ทั้งหมดตาม ม.๒๒๘(๓) และ ๒๒๖ และยังมีสิทธิ  
จะไถ่เบียดเอาแก่ น. เพื่อให้ชำระหนี้ทั้งหมดได้ตาม ม.๖๕๓ วรรค ๑ อีกด้วย เมื่อปรากฏ  
ต่อมาว่าโจทก์ตกลงกับ น. ทำหนังสือสัญญาผู้เงินมีข้อความว่า น.เป็นหนี้เงินกู้โจทก์  
๔๐,๗๐๐บาท ถือได้ว่าหนี้ใหม่เกิดขึ้นตามสัญญาผู้เงิน เป็นการแปลงหนี้ใหม่มีผลให้  
หนี้เดิมตามสิทธิไถ่เบียดแก่ น.ระงับไป และความรับผิดชอบของจำเลยในฐานะผู้ค้ำประกันหนี้  
เดิมของ น.และในฐานะลูกหนี้ร่วมกับโจทก์ย่อมระงับไปด้วย โจทก์จึงไม่มีสิทธิฟ้อง  
ไถ่เบียดเอาแก่จำเลย (เนติ๕๘)

**ผู้ค้ำประกันชำระหนี้แล้ว  
จะสิ้นสิทธิไถ่เบียดจากลูกหนี้ชั้นต้น  
ในกรณีใดบ้าง**

- ผู้ค้าฯ สิทธิไถ่เบีย ๒ กรณี คือ ม.๖๕๕ (นิติ ๗๑) และ ๖๕๖ (๑) ม.๖๕๕ ผู้ค้าฯ ละเลยไม่ยกข้อต่อสู้ของ ลน. ผู้ค้าฯ สิทธิไถ่เบีย เพียงเท่าที่ไม่ยกข้อต่อสู้ เว้นแต่ไม่รู้ และที่ไม่รู้ไม่ใช่ความผิดของตน (ฎ.๕๓/๒๒ ม.๖๕๕ ให้สิทธิแก่ ลน. ยกขึ้นเพียงผู้ค้าฯ ไม่ให้ไถ่เบีย ลน.)

- ไม่ยกข้อต่อสู้ หมายถึง ไม่ให้การสู้คดี, จน.ทวงแล้วชำระฯ
- ข้อต่อสู้ของ ลน. เช่น ลน.ชำระหนี้บางส่วน, ไม่มีหลักฐานการกู้, หนี้ประธานขาดอายุความ เป็นต้น
- ถ้าผู้ค้าฯ ไม่ยกข้อต่อสู้ของผู้ค้าฯ เอง ไม่สิทธิไถ่เบีย เช่น ๘.ญ.คำฯ เป็นโมฆียะ, ๘.ญ.คำฯ ไม่มีหลักฐาน ฯ


(๒) ม.๖๕๖ ผู้ค้าฯ ชำระหนี้แทนโดยไม่บอก ลน. ลน. ไม่รู้ไปชำระฯ ผู้ค้าฯ ไม่มีสิทธิไถ่เบีย ต้องไปเรียกคืนจาก จน.ฐานลาภมิควรได้ ตาม ม.๖๕๖ (ฎ.๕๒๔๑/๓๘ คนละยอด)


ผู้ค้าฯ ประกันไม่ยกข้อต่อสู้กรณีไม่มีหลักฐานแห่งการกู้ยืมเงินซึ่งถือเป็นข้อต่อสู้ของลูกหนี้ที่มีต่อเจ้าหนี้ขึ้นต่อสู้ตามมาตรา ๖๕๔ ทั้งที่ทราบดี ผู้ค้าฯ ประกันยอมสิทธิที่จะไถ่เบียเพียงเท่าที่ไม่ยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้ตามมาตรา ๖๕๕ (นิติ ๗๑)

แต่ถ้าผู้ค้าฯ ประกันไม่ยกข้อต่อสู้ของตัวเอง เช่น สัญญาการค้าประกันไม่มีหลักฐานการค้าประกันฯ ผู้ค้าฯ ประกันยังไม่สิทธิไถ่เบีย คือ ผู้ค้าฯ ประกันยังมีสิทธิไถ่เบียลูกหนี้อยู่


 **ม.๖๕๕**  
**จน.**  **ขาว ใช้หนี้แทน ๕ แสน**

คำ กู้ ๕ แสน	ขาว คำฯ
- จน. ส่งเงินกู้	- มีหลักฐานคำฯ
แต่ไม่ได้ทำ	และรู้ว่าคำฯ ไม่ได้
หลักฐานการกู้	ทำหลักฐานการกู้ไว้

 ฎ.๕๒๔๑/๓๘ หนี้จำนวนที่ยังไม่ได้ชำระจำเลย ซึ่งเป็นทายาทของ ป. ซึ่งถึงแก่กรรม ต่อมาถูกฟ้องและได้ทำสัญญาประนีประนอมยอมความคดีใช้ให้แก่ บริษัท ข. โดยไม่ได้ชำระกับยอดหนี้ส่วนที่โจทก์ (ผู้ค้าฯ ประกัน) ได้ชำระแทนไปแล้ว ดังนั้นแม้โจทก์จะไม่ได้บอกแก่จำเลยว่าโจทก์ได้ชำระหนี้แทน ป. ให้จำเลยทราบก็ตาม ก็ชอบที่จะรับช่วงสิทธิฟ้องไถ่เบียเงินจำนวน ๓๕๐,๐๐๐ บาทเอาแก่จำเลยได้

 **คำฯ**

๓. สิทธิและโทษของผู้ค้าฯ (๕+๑)
- ๑) สิทธิไม่ชำระก่อนกำหนด(ม.๖๕๓)
- ๒) สิทธิเกียจฯ (ม.๖๕๘ - ๖๕๐)
- ๓) สิทธิเมื่อ จน.ลดหนี้ให้ ลน.(ม.๖๕๑)
- ๔) สิทธิยกข้อต่อสู้ของลูกหนี้ (ม.๖๕๔)
- ๕) สิทธิไถ่เบีย (ม.๖๕๓, ๖๕๕, ๖๕๖)
- ๖) โทษของผู้ค้าฯ (ม.๖๕๒)

 **๖) โทษของผู้ค้าฯ (ม.๖๕๒)**

มาตรา ๖๕๒ อายุความสะดุดหยุดลงเป็นโทษแก่ลูกหนี้นั้น ย่อมเป็นโทษแก่ผู้ค้าฯ ประกันด้วย

มาตรา ๑๕๓/๑๔ อายุความย่อมสะดุดหยุดลงในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ลูกหนี้รับสภาพหนี้ต่อเจ้าหนี้ตามสิทธิเรียกร้องโดยทำเป็นหนังสือรับสภาพหนี้ให้ ชำระหนี้ให้บางส่วน ชำระดอกเบี้ย... (๒)... (๓)... (๔)... (๕)...

มาตรา ๑๕๓/๑๕ เมื่ออายุความสะดุดหยุดลงแล้ว ระยะเวลาที่ล่วงไปก่อนนั้นไม่นับเข้าในอายุความ

เมื่อเหตุที่ทำให้อายุความสะดุดหยุดลงสิ้นสุดเวลาใด ให้เริ่มนับอายุความใหม่ตั้งแต่นั้น



จน.

ปีที่เก่า คำ ทำหนังสือรับสภาพหนี้

คำ

ฎ



๖) โทษของผู้ค้าฯ (ม.๖๕๒)

เหตุให้อายุความสะดุดหยุดลง ม.๑๕๓/๑๔ เช่น ตน.ทำหนังสือรับสภาพหนี้หรือไปชำระหนี้บางส่วน (ก่อนขาดอายุความ) ผลตาม ม.๑๕๓/๑๕ เริ่มนับอายุความใหม่ (ฎ.๒๕๐๓/๕๑, ๑๔๐๑๓/๕๘)

และเป็นโทษแก่ผู้ค้าฯ (ฎ.๔๘๕๓/๔๕, ๑๐๐๕๕/๕๘, ๑๔๒๘๑/๕๘, ๓๓๔๕/๖๕)

แต่ถ้าเป็นเพียงการรับสภาพความรับผิด

ไม่ทำให้อายุความสะดุดหยุดลง

ฎ.๑๔๒๘๕/๕๘ หนังสือรับว่าเป็นหนี้ (ทำหลังขาดอายุความ) จึงเป็นเพียงการรับสภาพความรับผิดโดยมีหลักฐานเป็นหนังสือ ไม่ทำให้อายุความสะดุดหยุดลง และไม่เป็นโทษแก่ผู้ค้าฯ ประกันตามมาตรา ๑๕๓/๒๘ วรรคสอง (เนติ)



มาตรา ๑๕๓/๒๔ เมื่ออายุความครบกำหนดแล้ว ลูกหนี้จะสละประโยชน์แห่งอายุความนั้นเสียก็ได้ แต่การสละประโยชน์เช่นว่านี้ไม่มีผลกระทบกระเทือนสิทธิของบุคคลภายนอกหรือผู้ค้าฯ ประกัน - ตน.สละประโยชน์แห่งอายุความ (ม.๑๕๓/๒๔) (ทำหลังขาดอายุความ) ไม่มีผลกับผู้ค้าฯ ผู้ค้าฯ ยังยกอายุความขึ้นสู้ได้ (เทียบ ฎ.๗๔๕๔/๔๕)



ม.๖๕๒

จน.

ปีที่เก่า คำ ทำหนังสือรับสภาพหนี้

คำ

ฎ

ขาว | เขียว

ค้าฯ | ค้าฯ





๖) โทษของผู้ค้าฯ (ม.๖๕๒)


อายุความสะดุดหยุดลงเป็นโทษแก่ลูกหนี้ ย่อมเป็นโทษแก่ผู้ค้าฯ ประกัน


ฎ.๓๑๐๔/๕๘ การที่อายุความสะดุดหยุดลง เป็นโทษแก่ลูกหนี้ขั้นต้นย่อมเป็นโทษแก่ผู้ค้าฯ ประกันด้วยตามมาตรา ๖๕๒

ฎ.๔๖/๓๘ จำเลยที่ ๑ (ลูกหนี้) ทำให้อายุความสะดุดหยุดลง แม้จะมีข้อสัญญาระบุว่าจำเลยที่ ๒ ผู้ค้ำประกันยอมรับผิด ในฐานะเป็นลูกหนี้ร่วมกับลูกหนี้ด้วยก็ตาม (ปัจจุบันมีเพียง ผู้ค้ำประกันซึ่งเป็นนิติบุคคลเท่านั้นที่จะยอมรับผิดอย่าง ลูกหนี้ร่วมได้) แต่เหตุอายุความสะดุดหยุดลงเป็นโทษแก่ ลูกหนี้ นั้น ย่อมเป็นโทษแก่ผู้ค้ำประกันด้วยตาม ม.๖๘๒ ซึ่งเป็นข้อยกเว้น ม.๒๘๕ จำเลยที่ ๒ จึงต้องร่วมรับผิด กับจำเลยที่ ๑ (เนติฯ ๕๑)


 **จน.**  
ปีที่เก่า ดำ ทำหนังสือรับสภาพหนี้  
**ดำ + แดง | ขาว | เขียว**  
**ร่วมกันกู้ | ค้ำฯ | ค้ำฯ**

 **๖) โทษของผู้ค้ำฯ (ม.๖๘๒)**  
มาตรา ๖๘๒ เป็นโทษที่ร้ายแรงซึ่งตกหนักแก่ผู้ค้ำประกันยิ่งกว่าตัวลูกหนี้ขั้นต้น ด้วยกันเสียอีก กล่าวคือ การที่อายุความสะดุดหยุดลงเป็นโทษแก่ลูกหนี้ขั้นต้น คนหนึ่งจะไม่ใช่โทษแก่ลูกหนี้ขั้นต้นอีกคนหนึ่งแม้ร่วมกันรับผิดชอบก็ตาม (อายุความสะดุดหยุดลงย่อมเป็นไปเพื่อคุณและโทษแต่เฉพาะแก่ลูกหนี้คนนั้น เท่านั้นตามมาตรา ๒๘๕) แต่การที่อายุความสะดุดหยุดลงเป็นโทษแก่ลูกหนี้ขั้นต้น ย่อมเป็นโทษแก่ผู้ค้ำประกันด้วย

 **จน.**  
ปีที่เก่า ขาว ทำหนังสือรับสภาพหนี้  
**ดำ | ขาว | เขียว**  
**กู้ | ค้ำฯ | ค้ำฯ**

 **๖) โทษของผู้ค้ำฯ (ม.๖๘๒)**  
- ในทางกลับกันการที่ผู้ค้ำประกันคนหนึ่งทำให้ อายุความสะดุดหยุดลงกลับไม่มีผลถึงอายุความ ของลูกหนี้ขั้นต้นคือ ไม่ทำให้อายุความลูกหนี้ขั้นต้น สะดุดหยุดลงแต่อย่างใดเลย (ฎ.๑๔๓๘/๔๐ (เนติ ๖๑))  
- ผู้ค้ำประกันคนหนึ่งทำให้อายุความสะดุดหยุดลง ไม่มีผลถึงผู้ค้ำประกันรายอื่น (เทียบ ฎ.๑๔๒๘๑/๕๘, ๖๔๐๓/๖๑)

ผู้ค้ำประกันทำให้อายุความสะดุดหยุดลงไม่มีผลถึงอายุความของลูกหนี้ขั้นต้น  
ฎ.๑๔๓๘/๔๐ การที่ผู้ค้ำประกันได้ชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ นั้นย่อมทำให้อายุความ สะดุดหยุดลงเป็นโทษแก่ผู้ค้ำประกัน แต่ไม่มีกฎหมายใดบัญญัติไว้ว่าให้มีผลไปถึง ลูกหนี้ด้วยแม้ลูกหนี้ทั้งสองจะต้องรับผิดชอบร่วมกับผู้ค้ำประกัน (ปัจจุบันมีเพียง ผู้ค้ำประกันซึ่งเป็นนิติบุคคลเท่านั้นที่จะยอมรับผิดอย่างลูกหนี้ร่วมได้) กำหนด อายุความของลูกหนี้แต่ละคนก็ต้องเป็นไปเพื่อคุณและโทษเฉพาะแก่ลูกหนี้คนนั้น เท่านั้น การที่ผู้ค้ำประกันชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ ลูกหนี้ทั้งสองย่อมไม่ต้องถูกผูกพันใน เรื่องอายุความสะดุดหยุดลง ฉะนั้นจึงไม่ทำให้อายุความที่เจ้าหนี้จะใช้สิทธิเรียกร้อง จากลูกหนี้ทั้งสองสะดุดหยุดลงด้วย (เนติ ๖๑)

 **เนติ ๖๑**


**นายพันผู้ใหญ่** เมื่อหนี้ถึงกำหนดได้ ๕ ปี นายหมื่นชำระ ๑ แสน อีก ๗ ปี นายพันมาฟ้อง

**นายสิบ กู้ ๑ ล้าน + จำนองที่ดิน (ได้รับเงินกู้แล้ว)** | **นายหมื่น กู้ ๑ ล้าน**

ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๖๑ ข้อ ๕ ธงคำตอบ... สำหรับกรณีความรับผิดชอบของนายหมื่นผู้ค้ำประกันนั้น แม้นายหมื่นชำระหนี้บางส่วนทำให้อายุความในหนี้ตามสัญญาค้ำประกันระงับลงแล้วก็ตาม ผลให้ไม่ขาดอายุความ แต่หนี้ตามสัญญาค้ำประกันเป็นหนี้อุปกรรมเพื่อประกันการชำระหนี้กู้ยืมเงินซึ่งเป็นหนี้ประธาน เมื่อหนี้ประธานขาดอายุความ นายหมื่นผู้ค้ำประกันมีสิทธิตามมาตรา ๖๕๔ ที่จะยกข้อต่อสู้ของนายสิบเรื่องหนี้กู้ยืมเงินขาดอายุความขึ้นต่อผู้เจ้าหนี้ได้ ศาลต้องยกฟ้อง (นายหมื่น) นายหมื่นจึงไม่ต้องรับผิดชอบต่อนายพัน (เจ้าหนี้) (ฎ.๖๖๔/๑๒)

ผู้ค้ำประกันร่วมคนหนึ่งทำให้อายุความระงับลงไม่เป็นโทษแก่ผู้ค้ำประกันร่วมคนอื่น

ฎ.๖๔๐๓/๖๑ ม.๖๕๒ เป็นบทบัญญัตินิติสัมพันธ์ระหว่างผู้ค้ำประกันกับลูกหนี้ แต่ในระหว่างผู้ค้ำประกันด้วยกัน บทบัญญัติลักษณะค้ำประกันมิได้กำหนดความรับผิดต่อกันไว้ ต้องใช้หลักทั่วไปตาม ม.๒๕๕ ซึ่งกำหนดว่าอายุความของลูกหนี้ร่วมคนใดก็ย่อมเป็นไปเพื่อคุณและโทษแก่เฉพาะแก่ลูกหนี้คนนั้น แม้บริษัท ม.ผู้ค้ำประกันคนหนึ่งชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ อายุความย่อมระงับลงเฉพาะแก่บริษัท ม. เท่านั้น หากมีผลถึงจำเลยซึ่งเป็นผู้ค้ำประกันร่วมกับบริษัท ม. ไม่ (ฎ.๖๖๒๘/๖๔)

 **จน.**

**ปีที่เก่า ดำ ทำหนังสือรับสภาพหนี้**

**ดำ กู้** | **เหลียง จำนองที่ดิน**

ฎ. ๒๖๕๖/๖๑ จำเลยที่ ๓ ที่ ๔ และที่ ๖ เป็นผู้จำนองที่ดินประกันหนี้ของ ส.ซึ่งแม้ตามข้อตกลงการทำ ส.ญ. จำนองระบุว่าจำเลยที่ ๓ ที่ ๔ และที่ ๖ ตกลงยินยอมร่วมรับผิดชอบลูกหนี้ แต่เหตุอายุความระงับลงเป็นเรื่องเฉพาะตัว ส. ย่อมเป็นโทษแก่ ส. เท่านั้น ไม่มีผลถึงจำเลยที่ ๓ ที่ ๔ และที่ ๖ ผู้จำนองด้วย ตาม ม.๒๕๕ ว.๒ จะถือว่าจำเลยที่ ๓ ที่ ๔ และที่ ๖ เปรียบเสมือนผู้ค้ำประกันตาม ม.๖๕๒ ไม่ได้

ข้อระงับเกี่ยวกับการทำให้อายุความตามมาตรา ๑๗๕๔ ระงับลง ฎ.๑๘๘๗/๐๖ เมื่อบุคคลใดตายมรดกของบุคคลนั้นตกทอดแก่ทายาทจำเลยที่ ๑ ผู้เป็นทายาทจึงตกเป็นลูกหนี้ที่โจทก์จะบังคับเอาตามสิทธิเรียกร้องที่มีอยู่ต่อผู้ตาย สำหรับทรัพย์สินที่ตกทอดแก่จำเลยที่ ๑ โดยสิ้นเชิง ดังนั้นเมื่อจำเลยที่ ๑ ได้ทำหนังสือรับสภาพหนี้ให้โจทก์ไว้แล้ว อายุความเรียกร้องของโจทก์อันมีต่อเจ้ามรดกก็ได้เปลี่ยนมาเป็นอายุความเรียกร้องอันมีต่อจำเลยที่ ๑ อายุความตามมาตรา ๑๗๕๔ ที่มีให้เจ้าหนี้ฟ้องร้องเมื่อพ้นกำหนด ๑ ปี นับแต่ความตายของเจ้ามรดกจึงระงับลง อายุความสำหรับสิทธิเรียกร้องของโจทก์จึงต้องตั้งต้นนับใหม่ตามอายุความแห่งมูลหนี้ คำว่ารับสภาพหนี้ก็มีความหมายบ่งชี้อยู่ชัดแล้วว่า เป็นการรับสภาพหนี้ตามมูลหนี้ นั้น ๆ เมื่อมูลหนี้ในเรื่องนี้เป็นหนี้ที่ต่อขึ้นโดยการกู้เงิน อายุความบังคับตามสิทธิเรียกร้องอันมีมูลหนี้จากการกู้เงินนั้นย่อมมีกำหนด ๑๐ ปี หากจากฉบับไปใช้อายุความ ๑ ปี สำหรับสิทธิเรียกร้องที่เจ้าหนี้มีอยู่แก่เจ้ามรดกได้ไม่



## ค้ำฯ

๔. ความระงับ (หลุดพ้นหรือเลิก)  
 ๑) จน.กระทำให้ผู้ค้ำฯ ไม่อาจเข้า  
รับช่วงสิทธิอันให้ไว้แก่ จน. (ม.๖๕๗)  
 ๒) หนี้ประธานระงับสิ้นไป (ม.๖๕๘)  
 ๓) ค้ำฯ กิจการเนื่องกันฯ ไม่จำกัดเวลา  
 ผู้ค้ำฯ เลิกคราวอันเป็นอนาคต(ม.๖๕๕)  
 ๔) ค้ำฯ หนี้ต้องชำระ ณ เวลาแน่นอน  
 จน.ยอมผ่อนเวลาให้แก่ จน. (ม.๗๐๐)  
 ๕) ผู้ค้ำฯ ขอชำระเมื่อถึงกำหนดชำระ  
 จน.ไม่ยอมรับชำระหนี้ (ม.๗๐๑)



## ๕ หลุด

# ร ร ด ผ ม



## ค้ำฯ

ร. ตัวแรก รับช่วงสิทธิไม่ได้ (ม.๖๕๗)  
 ถ้าการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งของ  
 เจ้าหนี้เอง เป็นเหตุให้ผู้ค้ำฯ ประกัน  
 ไม่อาจเข้ารับช่วงสิทธิจำนอง จำนำ  
 หรือบุริมสิทธิอันได้ให้ไว้แก่เจ้าหนี้  
 แต่ก่อนหรือในขณะที่ทำสัญญาค้ำฯ ประกัน  
 ผู้ค้ำฯ ประกันยอมหลุดพ้นจากความรับผิดชอบ  
 เพียงเท่าที่ตนต้องเสียหายเพราะการนั้น



## ค้ำฯ

ร. ตัวที่สอง ระงับ (ม.๖๕๘)  
 หนี้ประธานที่ค้ำฯ ประกันระงับ  
 ผู้ค้ำฯ ประกันหลุด เช่น ลูกหนี้  
 ชันต้นชำระหนี้แล้ว  
 เจ้าหนี้ปลดหนี้ประธานแล้ว  
 หนี้ประธานมีการแปลงหนี้ใหม่แล้ว  
 เป็นต้น



## ค้ำฯ

ด. ตัวที่สาม เลิกคราวอันเป็นอนาคต (ม.๖๕๕)  
 หนี้ที่ค้ำฯ ประกันเพื่อกิจกรรมเนื่องกันไป  
 หลายคราวไม่จำกัดเวลา ผู้ค้ำฯ ประกันมี  
 สิทธิบอกเลิกคราวอันเป็นอนาคตได้  
 โดยหลุดพ้นไม่ต้องรับผิดชอบเฉพาะคราว  
 ในอนาคต



## ค้ำฯ

ผ. ตัวที่สี่ ผ่อนเวลา (ม.๗๐๐)  
 หนี้ที่ค้ำฯ ประกันมีกำหนด  
 เวลาชำระหนี้แน่นอนและ  
 เจ้าหนี้อยอมผ่อนเวลาให้แก่  
 ลูกหนี้ ผู้ค้ำฯ ประกันหลุด





## คำฯ

ม. ตัวที่ห้า ไม่ยอมรับชำระหนี้ (ม.๓๐๑)  
 เมื่อถึงกำหนดเวลาชำระหนี้ ผู้ค้ำประกัน  
 ขอปฏิบัติการชำระหนี้ (แบบครบถ้วน  
 ถูกต้องทุกอย่าง) แต่เจ้าหนี้ไม่ยอม  
 รับชำระหนี้ ผู้ค้ำประกันหลุด



## ๑) ม.๖๕๗

กรณีลูกหนี้มีการจ้างหรือจํา นำ ถ้าการกระทำของ  
 เจ้าหนี้เป็นเหตุให้ผู้ค้ำประกันไม่อาจเข้ารับช่วงสิทธิจ้าง  
 หรือไม่อาจเข้ารับช่วงสิทธิจํา นำ อันลูกหนี้ได้ให้ไว้  
 แก่เจ้าหนี้แต่ก่อนหรือในขณะที่ทำสัญญาค้ำประกัน  
ผู้ค้ำประกันย่อมหลุดพ้นจากความรับผิดเพียงเท่าที่ตนต้อง  
เสียหายเพราะการนั้นตามมาตรา ๖๕๗ (เนติ ๓๕, ๕๔, ๕๗)



## จน.

ขาวใช้หนี้แทนค่าจะไล่เบี้ยได้เพียงใด

คำ กู้ ๕ แสน | ต่อมา  
 +จ้างที่บ้าน | ขาว  
 +จํา รถยนต์ | คำฯ



## จน.

คำถาม ถ้า จน. ไปปลดจ้างหรือ  
 จํา นำให้คำ จะมีผลต่อขาวอย่างไร

คำ กู้ ๕ แสน | ต่อมา  
 +จ้างที่บ้าน | ขาว  
 +จํา รถยนต์ | คำฯ



## ๑) ม.๖๕๗

ถ้าการกระทำของเจ้าหนี้เป็นเหตุให้ผู้ค้ำประกันไม่อาจเข้า  
 รับช่วงสิทธิจ้างหรือไม่อาจเข้ารับช่วงสิทธิจํา นำ อันลูกหนี้  
ได้ให้ไว้แก่เจ้าหนี้แต่ก่อนหรือในขณะที่ทำสัญญาค้ำประกัน  
ผู้ค้ำประกันย่อมหลุดพ้นจากความรับผิดเพียงเท่าที่ตนต้อง  
เสียหายเพราะการนั้นตามมาตรา ๖๕๗ (เนติ ๓๕, ๕๔, ๕๗)



## จน.

คำถาม ถ้า จน. ไปปลดจ้าง  
 ให้เหลือง จะมีผลต่อขาวอย่างไร

คำ กู้ ๕ แสน | เหลือง | ต่อมา  
 +จ้างที่บ้าน | จ้าง | ขาว  
 +จํา รถยนต์ | ที่ดิน | คำฯ



## ๑) ม.๖๕๓

- กรณีมีการจ้างหรือจํา เฉพาะกรณีที่เจ้าหนี้ปลดจ้าง  
หรือจําในทรัพย์สินจ้างหรือจําของลูกหนี้เท่านั้น  
จึงจะทำให้ผู้ค้ำประกันหลุด ถ้าเจ้าหนี้ปลดจ้างหรือจําในทรัพย์สิน  
ที่บุคคลอื่นนำมาประกันนั้น ผู้ค้ำประกันไม่หลุด (ฎ.๑๓๓๓๗/๕๖)



## จน.

คำ กู้ | ขาว คำ ๆ  
๑๐๐,๐๐๐ บาท

วันถัดจากขาวคำ ๆ คำจึงจ้างอยู่ที่ดิน  
ถ้า จน.ไปปลดจ้างอยู่ที่ดินให้คำ จะมีผลต่อขาวอย่างไร



## ๑) ม.๖๕๓

- มาตราที่ลูกหนี้ต้องจ้างหรือจําให้แก่เจ้าหนี้ตั้งแต่ก่อนหรือ  
ในขณะที่ทำสัญญาค้ำประกัน ถ้าลูกหนี้จ้างหรือจําภายหลังจาก  
มีการทำสัญญาค้ำประกัน แม้เจ้าหนี้ปลดจ้างหรือจําให้ลูกหนี้  
ผู้ค้ำประกันก็ไม่หลุด (นคิ ๗๓)



คำถาม ถ้า จน. คืนโฉนดให้คำ  
จะมีผลต่อขาวอย่างไร

## จน.

คำ กู้ ๕ แสน | ต่อมา  
+ นำโฉนด | ขาว  
มาวางเฉยๆ | คำ ๆ



## ๑) ม.๖๕๓

- รวมสิทธิยึดหน่วง แต่ไม่รวมสิทธิที่ไม่อยู่เหนือทรัพย์สิน เช่น  
การยึดโฉนด ถ้า จน.คืนโฉนด ไม่เข้า ม.๖๕๓ (ฎ.๒๗๑๙/๑๕)  
หรือสิทธิเบิกเงินจากบัญชีเงินฝากเพื่อหักหนี้ ไม่ใช่สิทธิตาม  
ม.๖๕๓ (ฎ.๑๒๕/๔๔)



## ๑) ม.๖๕๓

สิทธิตามมาตรา ๖๕๓ นั้น ต้องเป็นสิทธิที่ให้อำนาจแก่เจ้าหนี้เหนือทรัพย์สิน  
ของลูกหนี้ เช่น การจ้าง จํา หรือบูรณสิทธิ

ฎ.๒๗๑๙/๑๕ สิทธิตามมาตรา ๖๕๓ นั้น ต้องเป็นสิทธิที่ให้อำนาจแก่เจ้าหนี้  
เหนือทรัพย์สินของลูกหนี้ เช่น การจ้าง จํา หรือบูรณสิทธิ โฉนดเป็น  
เพียงเอกสารแสดงกรรมสิทธิในทรัพย์สิน จําเลยที่ ๑ มอบโฉนดให้โจทก์ยึดถือไว้  
ไม่ทำให้อำนาจมีสิทธิใด ๆ ในทรัพย์สิน คือที่ดินตามโฉนด การที่โจทก์คืนโฉนด  
ให้จำเลยที่ ๑ ไป จึงไม่เป็นเหตุทำให้จำเลยที่ ๒ ผู้ค้ำประกันพ้นความรับผิดชอบได้



## เนติ ๕๑

### แสง (จน.)

เมือง เป็นหนี้ค่าจ้าง  
๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท  
+ ทำหนังสือระบุว่า  
จำหน่ายเครื่องจักร  
แต่ไม่มีการส่งมอบ  
เครื่องจักรให้แสง

พร้อมกัน  
ดี  
คู่ประกัน

ต่อมาแสงแจ้งว่าไม่ต้องการรับจำหน่ายเครื่องจักรแล้ว

แต่ต้องระวัง หากไม่เป็นการจำหน่ายเสียแล้วก็ไม่เป็นการทำให้

ผู้ค้ำประกันไม่อาจเข้ารับช่วงสิทธิจำหน่าย ผู้ค้ำประกันจึงไม่หลุดพ้น

ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๕๑ ข้อ ๕ ธงคำตอบ...สัญญาระหว่าง

นายเมือง (ลูกหนี้) กับนายแสง (เจ้าหนี้) แม้จะทำเป็นหนังสือระบุว่า  
นายเมืองจำหน่ายเครื่องจักร แต่เมื่อไม่มีการส่งมอบเครื่องจักรนั้นให้แก่

นายแสงจึงไม่เป็นการจำหน่ายตามมาตรา ๑๔๗ (ฎ.๔๒๗๘/๒๕๓๔)

ดังนั้นแม้ต่อมานายแสงซึ่งเป็นเจ้าหนี้อาจแจ้งต่อนายเมืองว่าไม่ต้องการ

รับจำหน่ายอีกต่อไป ก็ไม่เป็นการทำให้นายสีผู้ค้ำประกันไม่อาจ

เข้ารับช่วงสิทธิจำหน่ายที่ได้ให้ไว้แก่นายแสงเจ้าหนี้แต่ก่อนหรือในขณะที่

ทำสัญญาค้ำประกันตามมาตรา ๖๕๗ นายสีผู้ค้ำประกันจึงไม่หลุดพ้น

ความรับผิดชอบตามราคาเครื่องจักร ดังนั้น นายสีต้องรับผิดชอบสัญญา

ค้ำประกัน ชำระหนี้ค่าจ้าง ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท แก่นายแสงผู้รับจ้าง



## ๑) ม.๖๕๗

ถ้าการกระทำของเจ้าหนี้เป็นเหตุให้ผู้ค้ำประกันไม่อาจเข้า  
รับช่วงสิทธิจำหน่ายหรือไม่อาจเข้ารับช่วงสิทธิจำหน่ายอันลูกหนี้  
ได้ให้ไว้แก่เจ้าหนี้แต่ก่อนหรือในขณะที่ทำสัญญาค้ำประกัน  
ผู้ค้ำประกันย่อมหลุดพ้นจากความรับผิดชอบเพียงเท่าที่ตนต้อง  
เสียหายเพราะการนั้นตามมาตรา ๖๕๗ (เนติ ๓๕, ๕๔, ๕๗)

ผู้ค้ำประกันย่อมหลุดพ้น  
จากความรับผิดชอบเพียงเท่าที่  
ตนต้องเสียหายเพราะการนั้น  
หมายถึงอย่างไร



## เนติ ๕๔

### เทพ (จน.)

ไท กู้ ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท	หลังจากไทจำหน่าย
+ จำนวนที่ดินวงเงิน	ได้ ๒ วัน
จำนวน ๖๐๐,๐๐๐ บาท	ทอง คำฯ
(ที่ดินมีราคา ๑ ล้านบาท)	

ต่อมาหลังจากทอง คำฯ แล้ว เทพปลดจำนวนที่ดินให้นายไท

ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๕๔ ข้อ ๕...การที่นายเทพ (เจ้าหนี้)

ปลดจำนวนที่ดินให้แก่ นายไท (ลูกหนี้) เป็นเหตุให้นายทองผู้ค้ำประกัน

ไม่อาจเข้ารับช่วงสิทธิจำหน่ายอันได้ให้ไว้แก่นายเทพแต่ก่อนทำสัญญา

ค้ำประกันเพื่อชำระหนี้กู้ยืมเงิน นายทองจึงหลุดพ้นจากความรับผิด

เพียงเท่าที่ตนต้องเสียหายเพราะการปลดจำนวนตามมาตรา ๖๕๗

ที่ดินดังกล่าวแม้มีราคา ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท แต่จำนวนเป็นประกันหนี้

เพียง ๖๐๐,๐๐๐ บาท นายทองจึงหลุดพ้นจากความรับผิด ๖๐๐,๐๐๐ บาท...



## เนติ ๕๗

แดง (จน.)

ดำ กู้ ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท  
+ จำน่าแหวนเพชร  
ราคา ๖๐๐,๐๐๐ บาท

พร้อมกับ  
มี ขาว ค้ำๆ

ต่อมาหลังจากขาว ค้ำๆ แล้ว แแดงให้ดำยืมแหวนเพชรแล้วดำไม่คืน

ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๕๗ ข้อ ๕ ธงคำตอบ...  
การที่นายแดงผู้รับจำนำให้นายดำยืมแหวนเพชรไป  
(ราคา ๖๐๐,๐๐๐ บาท ที่นายดำนำมาจำนำไว้ตั้งแต่  
นายดำทำสัญญากู้ยืมเงิน) ทำให้ทรัพย์สินที่จำนำกลับ  
คืนสู่ครอบครองของนายดำผู้จำนำ สิทธิจำนำจึงระงับ  
ตามมาตรา ๗๖๕ (๒) (เทียบ ฎ.๒๕๑๗/๒๕๓๔) และ  
เป็นเรื่องเจ้าหนี้ทำให้ผู้ค้ำประกันไม่อาจรับช่วงสิทธิ  
จำนำได้เพราะการกระทำของเจ้าหนี้ตามมาตรา ๖๕๗  
นายขาวผู้ค้ำประกันยอมหลุดพ้นจากความรับผิดชอบ  
เท่าที่ตนเสียหายคือ ๖๐๐,๐๐๐ บาท... (เนติ ๓๗, ๓๘)



หากเจ้าหนี้ปลดจำนองหรือจำนำที่ค้ำลูกหนี้  
ให้ไว้เป็นประกัน จะมีผลต่อขาวผู้จำนองอย่างไร

จน.

ดำ กู้ ๕ แสน  
+ จำนองบ้าน  
+ จำนำรถยนต์

ต่อมาขาว  
จำนองที่ดิน

ม.๖๕๗ นำไปใช้กับ  
ผู้จำนองประกันหนี้  
ของบุคคลอื่นด้วย  
ตาม ม.๗๒๗



## เนติ ๓๒

โท (จน.)

เอก กู้ ๒๐๐,๐๐๐ บาท  
+ จำน่าแหวนเพชร  
ราคา ๓๐,๐๐๐ บาท

พร้อมกับ  
มี จัตุวา  
จำนองที่ดิน

ต่อมาโทคืนแหวนเพชรให้เอกไป

ม.๖๕๗ นำไปใช้กับผู้จำนองประกันหนี้ของบุคคลอื่นด้วย (ม.๗๒๗)  
ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๓๒ ข้อ ๔ นายเอกทำสัญญากู้เงิน  
นายโท ๒๐๐,๐๐๐ บาท และได้มอบแหวนเพชรราคา ๓๐,๐๐๐ บาท  
จำนำเป็นประกัน โดยมี...นายจัตุวาจดทะเบียนจำนองที่ดินของตน...  
เป็นประกันหนี้รายนี้ไว้... ธงคำตอบ... การที่นายโทเจ้าหนี้คืน  
แหวนเพชรที่จำนำให้นายเอกลูกหนี้ไป อันทำให้สัญญาจำนำระงับ  
ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๗๖๕ (๒) นั้น เป็นเหตุให้นายจัตุวาผู้จำนอง  
ไม่อาจรับช่วงสิทธิจำนำได้ นายจัตุวาย่อมหลุดพ้นจากความรับผิด  
เท่าที่ตนต้องเสียหายตาม ป.พ.พ. มาตรา ๖๕๗, ๗๒๗ คือเท่ากับ  
ราคาแหวนเพชร ๓๐,๐๐๐ บาท ที่นายโทคืนให้นายเอกไป...



## ช่าง (จน.)

เพชร

มรกต

กู้ ๑๐๐,๐๐๐ บาท

จำนองที่ดิน

วันถัดจากมรกตจำนอง เพชรจำนองรถยนต์ แต่ต่อมาช่างเห็นว่ารถยนต์เก่ามากจึงคืนรถยนต์ให้เพชรไป

ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๗๓ ข้อ ๕ ธงคำตอบ... ส่วนการที่นายช่างคืนรถยนต์ (ทรัพย์จำนำ) ให้แก่นายเพชรไป แม้เป็นการกระทำของนายช่างเจ้าหน้าที่ทำให้จำนองระงับ แต่สิทธิจำนำดังกล่าวนายเพชรได้ให้ไว้แก่นายช่างภายหลังที่นายมรกตได้ทำสัญญาจำนองแล้ว นายมรกตจึงไม่พ้นความรับผิดชอบในส่วนนี้ตาม ป.พ.พ. ม.๖๕๗ ประกอบ ม.๗๒๗



## ๑) ม.๖๕๗

- ข้อตกลงยกเว้นมาตรา ๖๕๗ ซึ่งไม่ใช่กฎหมายอันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนใช้บังคับได้ไม่เป็นโมฆะ และมาตรา ๖๕๕/๑ ไม่ได้ระงับห้ามไว้ (ฎ.๗๓๓๐/๕๑)



## ๑) ม.๖๕๗

แม้ผู้ค้ำประกันซึ่งเป็นนิติบุคคลตกลงรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมก็ไม่เสียสิทธิตามมาตรา ๖๕๗, ๗๐๐(ฎ.๗๓๓/๔๐(เนติ๕๑,๕๔,๕๕)) ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๕๔ ข้อ ๔ ธงคำตอบ ... ผู้ค้ำประกันที่ยอมรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมก็ยังคงเป็นผู้ค้ำประกัน ไม่ใช่ลูกหนี้ชั้นต้น จึงมีสิทธิตาม ป.พ.พ.มาตรา ๗๐๐ และ ๖๕๗... (ปัจจุบันมีเพียงผู้ค้ำประกันซึ่งเป็นนิติบุคคลเท่านั้นที่ยอมรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมได้)

การคืนทรัพย์ซึ่งเป็นหลักประกันเนื่องจากได้รับชำระหนี้ครบถ้วนแล้วไม่ใช่กรณีตามมาตรา ๖๕๗

ฎ.๕๕๔๔/๕๕ หนี้ประธานระงับไป ส.ญ.จำนองจึงระงับสิ้นไปด้วยตาม ม.๗๔๔(๑) จำเลยผู้รับจำนองไม่อาจทวงหนี้ยวติสิทธิใดๆ ใน ส.ญ.จำนองและทรัพย์คืนที่จำนองไว้ได้อีก การที่จำเลยจดทะเบียนปลดจำนองให้แก่ อ. และ ข. จึงเป็นการกระทำไปตามหน้าที่ของ จน.ผู้ที่ได้รับชำระหนี้ครบถ้วนแล้ว ย่อมต้องคืนทรัพย์ซึ่งเป็นหลักประกันการชำระหนี้แก่เจ้าของทรัพย์ การกระทำของจำเลยจึงหาเป็นละเมิดต่อโจทก์ไม่ และหาเป็นการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งเป็นเหตุให้ผู้ค้ำประกันไม่อาจเข้ารับช่วงในสิทธิจำนองที่ได้ให้ไว้แก่ จน.ตาม ม.๖๕๗ ไม่ เพราะมาตราดังกล่าวเป็นกรณี จน.กระทำให้สิทธิหรือจำนองที่มีเพื่อประโยชน์ในการได้รับชำระหนี้ลดน้อยลงก่อนการได้รับชำระหนี้จนครบ



## ค้ำฯ

ร. ตัวที่สอง ระงับ (ม.๖๕๗)  
หนี้ประธานที่ค้ำประกันระงับ  
ผู้ค้ำประกันหลุด เช่น ลูกหนี้ชำระหนี้แล้ว เจ้าหนี้ปลดหนี้แล้ว มีการแปลงหนี้ใหม่แล้ว เป็นต้น



## ๒) ม.๖๕๘

- หนี้ประธานระงับด้วยการชำระหนี้หรือเหตุใด ๆ (ความระงับหนี้ ม.๓๑๔ – ๓๕๓) หรือหนี้ประธานเล็กน้อยและไม่มีการฟ้องคดีต้องรับผิดชอบ ผู้ค้ำประกันเป็นอันหลุดพ้นไม่ต้องรับผิดชอบต่อเจ้าหนี้ (ฎ.๓๕๘๘/๒๕๖๑) (ถ้าถูกหนี้ชั้นต้นไม่มีหนี้ที่ต้องรับผิดชอบ ผู้ค้ำประกันก็ไม่ต้องรับผิดชอบ)  
- ข้อตกลงที่แตกต่างจาก ม.๖๕๘ เป็นโมฆะตาม ม.๖๕๕/๑



## ๒) ม.๖๕๘

หนี้ประธาน เช่น หนี้กู้ยืมระงับ หากมีการแปลงหนี้ใหม่ตามสัญญาประนีประนอมยอมความตามมาตรา ๘๕๒ (ยอมความนอกศาลหนี้ประธานที่ระงับ) เมื่อหนี้กู้ยืมเงินซึ่งเป็นหนี้ประธานระงับ จึงไม่มีหนี้ที่ผู้ค้ำประกันหนี้กู้ยืมจะต้องรับผิดชอบอีก



## ๒) ม.๖๕๘

ฎ.๖๓๔๓/๓๘ จำเลยที่ ๑ พิดสัญญาเช่าซื้อต่อโจทก์ จึงได้ทำสัญญาประนีประนอมยอมความ ดังนั้น สิทธิเรียกร้องของโจทก์ตามสัญญาเช่าซื้อเดิมจึงระงับไป และได้สิทธิเรียกร้องตามสัญญาประนีประนอมยอมความนั้นตามมาตรา ๘๕๐ จำเลยที่ ๒ ผู้ค้ำประกันสัญญาเช่าซื้อตามมูลหนี้เดิมจึงไม่ต้องรับผิดชอบ



## ๒) ม.๖๕๘

กรณีมีการทำสัญญาประนีประนอมยอมความและศาลพิพากษาตามยอมแล้ว (ยอมความในศาล) เดิมมีแนว ฎ.๑๐๐๗/๑๗ (ฎ.๒๔๐๖/๒๔ , ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๖๐ ข้อ ๕) วินิจฉัยว่า หนี้ประธานยังไม่ระงับ ผู้ค้ำประกันยังไม่หลุดพ้นจากความรับผิด ต่อมาแนว ฎ.๑๒๗๑๑/๕๘ (ป) วินิจฉัยว่า ยอมทำให้หนี้ประธานระงับ จึงไม่มีหนี้ที่ผู้ค้ำประกันจะต้องรับผิดชอบ แต่ต่อมาคำพิพากษาศาลฎีกากรณีหนี้ประธานยังอยู่ไม่ระงับ (ฎ.๓๔๖๖/๖๒, ๒๐๑๕/๖๔)



## ๒) ม.๖๕๘

ฎ.๑๒๗๑๑/๕๘ (ป) หนี้ตามสัญญาค้ำประกันเป็นหนี้อุปกรรม ผู้ค้ำประกันจะต้องรับผิดชอบตามสัญญาค้ำประกันก็ต่อเมื่อถูกหนี้ไม่ชำระหนี้เงินกู้ซึ่งเป็นหนี้ประธาน หรือยังมีหนี้ประธานที่ผู้ให้กู้ยังไม่ได้รับชำระหนี้ กล่าวคือยังคงมีหนี้ประธานอยู่ การที่โจทก์ได้ยื่นฟ้อง บ. ให้รับผิดชอบชำระหนี้ตามสัญญากู้ยืมซึ่งเป็นหนี้ประธาน โจทก์กับ บ. ทำสัญญาประนีประนอมยอมความและศาลพิพากษาตามยอมแล้ว ยอมทำให้หนี้ประธานคือหนี้กู้ยืมระงับ เกิดเป็นหนี้ใหม่ตามสัญญาประนีประนอมยอมความตาม ม.๘๕๒ เมื่อหนี้กู้ยืมเงินซึ่งเป็นหนี้ประธานระงับ จึงไม่มีหนี้ที่จำเลยในฐานะผู้ค้ำประกันจะต้องรับผิดชอบอีก จำเลยจึงไม่ต้องรับผิดชอบตามสัญญาค้ำประกันที่จะต้องจ่ายเงินแก่โจทก์ตาม ม.๖๕๘



## ๒) ม.๖๕๘

ฎ.๒๕๖๖๖๒ ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาคงยอมที่จะให้จำเลยกับพวกผ่อนชำระแก่โจทก์เป็นงวดจนเสร็จสิ้นครบถ้วนภายในกำหนดระยะเวลา หากจำเลยกับพวกคิดชำระงวดใดงวดหนึ่ง...ยอมชำระหนี้แก่โจทก์เต็มตามจำนวน และยังให้ชำระค่าชดเชยผลกำไรให้โจทก์ต่อไปจนกว่าชำระเสร็จ หากจำเลยกับพวกปฏิบัติตามการชำระหนี้ตามข้อตกลงในสัญญายอมได้ โจทก์จะยอมยกเว้นหนี้ส่วนที่เป็นค่าชดเชยผลกำไรให้จำนวนหนึ่ง อันแสดงว่าโจทก์เพียงแต่คงผ่อนงวดชำระ และจะลดยอดหนี้บางส่วนให้จำเลยกับพวกไม่คิดหนี้ชำระหนี้ตามสัญญายอม แต่หากจำเลยกับพวกคิดผิดสัญญาโจทก์ก็ยังไม่ประสงค์ให้จำเลยกับพวกชำระหนี้เต็มตามฟ้อง ซึ่งเป็นจำนวนหนี้ตามสัญญาเงินเบื้องต้น หนี้ตามสัญญาเหล่านี้จึงเป็นหนี้ที่ระงับจึงคงอยู่ตามเดิม หากได้มีลักษณะเป็นการระงับข้อพิพาทอันใดอันหนึ่งซึ่งมีอยู่ของทั้งสองฝ่ายให้เสร็จไปอันจะทำให้หนี้ตามสัญญาเงินเรื่องของจำเลยเสร็จไปตามมาตรา ๘๕๐ ไม่ หนี้จำนวนที่จำเลยของฟ้องเป็นประกันการชำระหนี้ของตนเองซึ่งเป็นหนี้อุปกรรมจึงคงมีอยู่ไม่ระงับสืบไปตามมาตรา ๑๔๔ (๑)



## ๒) ม.๖๕๘

ฎ.๒๐๑๕/๖๔ การตกลงประนีประนอมยอมความที่เกิดขึ้นขณะคืออยู่ระหว่างพิจารณา เป็นกรณีที่คุณความเฉพาะใจที่กับจำเลยที่ ๑ แสดงเจตนาจะรับข้อพิพาทตามฟ้องโดยประสงค์ให้ศาลพิพากษาให้ข้อตกลงนั้นบังเกิดผล เป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาเฉพาะใจที่กับจำเลยที่ ๑ ไม่ได้มีผลเกี่ยวข้องกับจำเลยที่ ๒ ถือไม่ได้ว่าหนี้เดิมระงับ และถือไม่ได้ว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงซึ่งซึ่งเป็นสาระสำคัญแห่งหนี้อื่นจะเป็นการแปลงหนี้ใหม่ จำเลยที่ ๒ ยังไม่หลุดพ้นจากความรับผิดชอบสัญญาค่าประกันการทำงาน

ลูกหนี้ทำสัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้  
ผ่อนผันเฉพาะข้อตกลงในการชำระหนี้  
โดยไม่มีเจตนาให้หนี้เดิมระงับ  
ผู้ค้ำประกันหลุดพ้นจากความรับผิดชอบหรือไม่



## ๒) ม.๖๕๘

การทำสัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ที่เพียงผ่อนผันเฉพาะข้อตกลงในการชำระหนี้โดยไม่มีเจตนาให้หนี้เดิมระงับ ไม่เป็นการแปลงหนี้ใหม่ หนี้เดิมไม่ระงับ  
ฎ.๖๕๔๔/๖๑ โจทก์กับจำเลยที่ ๑ ตกลงทำบันทึกแนบท้ายสัญญาเช่าซื้อเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขเกี่ยวกับราคาค่าเช่าซื้อรถยนต์ อัตราดอกเบี้ย จำนวนเงินค่าเช่าซื้อในแต่ละงวด และระยะเวลาการผ่อนชำระค่าเช่าซื้อเท่านั้น อันมีลักษณะเป็นเพียงการกำหนดเงื่อนไขการผ่อนชำระหนี้และระยะเวลาการชำระหนี้ใหม่ โดยไม่ปรากฏว่าโจทก์กับจำเลยที่ ๑ มีเจตนาให้หนี้ที่เช่าซื้อตามหนังสือสัญญาเช่าซื้อระงับสิ้นไป แล้วมาบังคับกับใหม่ตามบันทึกแนบท้ายสัญญาเช่าซื้ออันจะถือเป็นการเปลี่ยนแปลงซึ่งซึ่งเป็นสาระสำคัญแห่งหนี้และเป็นการแปลงหนี้ใหม่ตามมาตรา ๓๔๕ เมื่อบันทึกแนบท้ายสัญญาเช่าซื้อดังกล่าวไม่ใช่เป็นการแปลงหนี้ใหม่อันทำให้หนี้เดิมระงับ โจทก์จึงยังมีอำนาจฟ้องจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๕ ผู้ค้ำประกันตามสัญญาเช่าซื้อให้รับผิดชอบโจทก์ได้

ลูกหนี้ทำหนังสือรับสภาพหนี้ให้เจ้าหนี้ไว้  
ผู้ค้ำประกันหลุดพ้นจากความรับผิดชอบหรือไม่



## เทียบฎีกา

การที่ลูกหนี้ทำหนังสือรับสภาพหนี้ให้ไว้ไม่ได้ทำให้มูลหนี้เดิมระงับไป  
ฎ.๕๕๒/๒๓ การที่จำเลยทำหนังสือรับสภาพหนี้ก็เพราะจำเลยนำเงินของโจทก์ไปใช้ส่วนตัว การทำหนังสือรับสภาพหนี้ไว้ให้ไม่ได้ทำให้มูลหนี้เดิมระงับไป หนังสือรับสภาพหนี้เป็นเพียงหลักฐานแห่งการสงวนสิทธิเรียกร้องอันมีอยู่ในมูลหนี้เดิมนั้นเอง ดังนั้น เมื่อโจทก์ยังไม่ได้รับชำระหนี้นั้น โจทก์ชอบที่จะบังคับเอาแก่ที่ดินที่จำเลยมาจำนองเพื่อประกันการชำระหนี้ก่อนเกิดเหตุได้ (เนติ ๖๕)(ฎ.๓๕๓/๕๐)

เจ้าหนี้คืนหนังสือค้ำประกันไป  
เพราะความประมาทเลินเล่อของเจ้าหนี้  
ผู้ค้ำประกันหลุดพ้นจากความรับผิดชอบหรือไม่



## ๒) ม.๖๕๘

เจ้าหน้าที่คืนหนังสือค้ำประกันไปเพราะความประมาทเลินเล่อของเจ้าหน้าที่  
ผู้ค้ำประกันจึงไม่หลุดพ้นจากความรับผิด

ฎ.๒๗๕๐/๔๕ เมื่อโจทก์คืนหนังสือค้ำประกันของจำเลยให้แก่ หจก. อ. ไปเพราะความประมาทเลินเล่อของเจ้าหน้าที่โจทก์ แต่โจทก์มิได้เจตนา ประสงค์จะให้ หจก. อ. และจำเลยพ้นจากความรับผิด ถึงจำเลยจะได้รับ เว้นคืนหนังสือค้ำประกันดังกล่าวซึ่งเป็นเอกสารอันเป็นหลักฐานแห่งหนี้ ซึ่งเข้าข้อสันนิษฐานตามมาตรา ๓๒๗ วรรคสามว่า หนีนั้นเป็นอันระงับ ลินไปแล้วก็ตาม แต่ข้อสันนิษฐานตามบทบัญญัติมาตราดังกล่าวมิใช่ข้อ สันนิษฐานเด็ดขาด ท้างหุ้นส่วนจำกัด อ. ยังคงต้องรับผิดในค่าเสียหาย และค่าปรับแก่โจทก์ จำเลยผู้ค้ำประกันจึงไม่หลุดพ้นจากความรับผิดใน หนี้ดังกล่าวตามมาตรา ๖๕๘ (พข ๕๐) (ฎ.๘๐๔๔/๕๕)



## ค้ำฯ

๓. ตัวที่สาม เลิกคราวอันเป็นอนาคต (ม.๖๕๕)

หนี้ที่ค้ำประกันเพื่อกิจกรรมเนื่องกันไป  
หลายคราวไม่จำกัดเวลา ผู้ค้ำประกันมี  
สิทธิบอกเลิกคราวอันเป็นอนาคตได้  
โดยหลุดพ้นไม่ต้องรับผิดชอบเฉพาะคราว  
ในอนาคต



## ๓) ม.๖๕๕

(๑) ต้องเป็นกิจการเนื่องกันไปหลายคราว

- การค้ำฯ เพื่อกิจการกู้ยืมเพียงครั้งเดียว ผู้ค้ำฯ ไม่มีสิทธิ บอกเลิก (ฎ.๑๘๔๑/๐๖เนติ๖๓)

(๒) ต้องค้ำฯ ไม่จำกัดเวลา (ถ้ามีจำกัดเวลาเลิกไม่ได้)

(๓) บอกเลิกเพื่อคราวอันเป็นอนาคตแล้ว หนี้หลังจาก  
นั้นไม่ต้องรับผิด แต่หนี้ก่อนบอกเลิกต้องรับผิด(เนติ ๒๐)

- หนี้มีก่อนบอกเลิก ผู้ค้ำฯ ต้องรับผิด (ฎ.๑๖๔๑/๐๘)

- บอกเลิกแม้ จน.ไม่ยอม ผู้ค้ำฯ ก็ไม่ต้องรับผิด

(ฎ.๑๕๔๕/๓๗, ๒๕๓๖/๕๒)

- บอกเลิกด้วยวาจาก็ได้ มีผลเมื่อไปถึง จน.

- ข้อตกลงที่แตกต่างจาก ม.๖๕๕ โหมะตาม ม.๖๕๕/๑



## ๓) ม.๖๕๕

ถ้าหนี้ที่ค้ำประกันเพื่อกิจการเนื่องกันไปหลายคราว  
ไม่จำกัดเวลาเป็นคุณแก่เจ้าหน้าที่

เช่น ค้ำประกันสัญญาเบิกเงินเกินบัญชี  
และไม่จำกัดเวลา หรือค้ำประกันบุคคลเข้าทำงานและ  
ไม่จำกัดเวลา หรือค้ำประกันกรณีเจ้าหน้าที่ออกหนังสือ  
แสดงตนได้บายเตลอร์ออฟเรดิคและไม่จำกัดเวลา ฯ  
ผู้ค้ำประกันมีสิทธิบอกเลิกคราวอันเป็นอนาคตได้  
โดยหลุดพ้นไม่ต้องรับผิดชอบเฉพาะคราวในอนาคต



## ๓) ม.๖๕๕

- แต่ถ้ามีหนี้อยู่ก่อนบอกเลิกผู้ค้ำประกันยังต้องรับผิด

- ป.พ.พ.ในลักษณะจำนองไม่มีบทบัญญัติให้นำ ม.๖๕๕

ในลักษณะค้ำประกันมาใช้บังคับ (เนติ ๒๐)

- ส่วนวิธีบอกกล่าวเพื่อเลิกคราวในอนาคต ม.๖๕๕ ไม่ได้

กำหนดไว้ จึงบอกเลิกด้วยวาจาได้และไม่ต้องคำนึงว่า

เจ้าหน้าที่จะยินยอมหรือไม่ แต่ขอให้ไปถึงเจ้าหน้าที่ตาม

ม.๖๕๕ ว.๒



## ๓) ม.๖๕๕

การค้ำประกันเพื่อกิจการเนื่องกันไปหลายคราวไม่จำกัดเวลาเป็นคุณแก่เจ้าหน้าที่

เมื่อจำเลยได้ส่งหนังสือบอกเลิกสัญญาค้ำประกันไปยังโจทก์ที่สำนักงานของโจทก์

โดยผู้จัดการของโจทก์ลงลายมือชื่อรับไว้ ถือว่าการบอกเลิกสัญญาค้ำประกันมีผลทันที

ฎ.๑๕๔๕/๓๗ การค้ำประกันการทำงานของ ณ. ที่จำเลยทำไว้ต่อโจทก์เป็นการค้ำประกัน เพื่อกิจการเนื่องกันไปหลายคราวไม่จำกัดเวลาเป็นคุณแก่โจทก์ เมื่อจำเลยได้ส่งหนังสือ บอกเลิกสัญญาค้ำประกันไปยังโจทก์ที่สำนักงานของโจทก์ โดย ณ. ในฐานะผู้จัดการของ โจทก์ลงลายมือชื่อรับไว้ตั้งแต่วันที่ ๓ กันยายน ๒๕๓๐ ถือว่าการบอกเลิกสัญญาค้ำประกัน มีผลทันที โดยไม่จำเป็นต้องให้ที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการของโจทก์อนุมัติก่อน ฉะนั้น การที่ ณ. เบียดบังเอาเงินของโจทก์ไปเมื่อวันที่ ๓๐ ก.ย. ๒๕๓๐ และวันที่ ๓๐ ต.ค. ๒๕๓๐ เป็นวันหลังจากวันที่จำเลยพ้นจากการเป็นผู้ค้ำประกันแล้ว จำเลยจึงไม่ต้องรับผิด





### ๓) ม.๖๕๕

ไม่ต้องคำนึงว่าเจ้าหนี้จะยินยอมหรือไม่  
 ฎ.๒๕๓๖/๕๒ จำเลยที่ ๕ คำประกันหนี้จำเลย  
 ที่ ๑ ต่อโจทก์ เป็นการคำประกันเพื่อกิจการเนื่อง  
 กันไปหลายคราวไม่มีจำกัดเวลาเป็นคุณแก่โจทก์  
 ผู้เป็นเจ้าหนี้ ผู้คำประกันอาจบอกเลิกการคำประกัน  
 หนี้นอนาคคได้โดยบอกกล่าวความประสงค์ไปยัง  
 เจ้าหนี้ ทำให้ผู้คำประกันไม่ต้องรับผิดชอบในหนี้ที่ลูกหนี้  
 กระทำลงภายหลังคำบอกกล่าวนั้นได้ไปถึงเจ้าหนี้  
 ทั้งนี้ตามมาตรา ๖๕๕ แม้เจ้าหนี้จะไม่ยินยอมด้วยใน  
 การบอกเลิกการคำประกันก็ตาม



### ๓) ม.๖๕๕

การคำประกันเพื่อกิจการกู้ยืมเงินเพียงครั้งเดียว ผู้คำประกัน  
ไม่มีสิทธิบอกเลิกสัญญา  
 ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๖๗ ข้อ ๕ ธงคำตอบ...การที่  
 ผู้คำประกันจะบอกเลิกการคำประกันและหลุดพ้นความรับผิด  
 ตาม ป.พ.พ.มาตรา ๖๕๕ ได้ จะต้องเป็นการคำประกันเพื่อ  
 กิจการอันเนื่องกันไปหลายคราวไม่มีจำกัดเวลาเป็นคุณแก่เจ้าหนี้  
 แต่การคำประกันการชำระหนี้กู้ยืมเงินของนายเอก เป็นการ  
 คำประกันเพื่อกิจการกู้ยืมเงินเพียงครั้งเดียว นายศรีผู้คำประกัน  
 จึงไม่มีสิทธิบอกเลิกสัญญา... (เทียบ ฎ.๑๙๔๑/๒๕๐๖)...



### คำฯ

### ผ. ตัวที่สี่ ผ่อนเวลา (ม.๓๐๐)

หนี้ที่คำประกันมีกำหนด  
เวลาชำระหนี้แน่นอนและ  
เจ้าหนี้นยอมผ่อนเวลาให้แก่  
ลูกหนี้ ผู้คำประกันหลุด



### ๔) ม.๓๐๐

ผู้คำประกันจะหลุดพ้นจากความรับผิดตาม ม.๓๐๐ ต้องประกอบด้วยเงื่อนไข ๒ ประการ  
 ประการที่ ๑ หนี้ที่คำประกันมีกำหนดเวลาชำระหนี้แน่นอน และ  
 ประการที่ ๒ เจ้าหนี้นยอมผ่อนเวลาให้แก่ลูกหนี้  
 ผู้คำประกันจึงจะหลุดพ้น เว้นแต่ผู้คำประกันได้ตกลงช่วยในการผ่อนเวลานั้น  
 ในขณะที่เจ้าหนี้นยอมผ่อนเวลาหรือยินยอมในภายหลังผู้คำประกันจะไม่หลุดพ้น  
 หนี้ประเภทที่มีกำหนดเวลาชำระหนี้แน่นอน คือ หนี้ที่กำหนดเวลาชำระหนี้ไว้ตามวันแห่ง  
 ปฏิทินหรืออาจคำนวณนับได้โดยปฏิทิน เช่น คำกู้ยืมเงินนายแดง กำหนดชำระคืนวันที่ ๑  
 มกราคม ๒๕๖๓ หรือคืนเมื่อครบ ๓ ปี นับแต่ทำสัญญา แต่กำหนดชำระหนี้ไม่มีกำหนดเวลา  
 ชำระหนี้แน่นอน ถึงแม้เจ้าหนี้นยอมผ่อนเวลาให้ลูกหนี้ ผู้คำประกันก็ไม่หลุดพ้นจากความรับผิด



### ๔) ม.๓๐๐

การคำประกันความเสียหายของบุคคลเข้าทำงาน  
มิใช่การคำประกันหนี้ที่มีกำหนดเวลาชำระหนี้แน่นอน  
 (เพราะไม่แน่ว่าความเสียหายจะเกิดขึ้นหรือไม่เมื่อใด)  
 แม้เจ้าหนี้นยอมผ่อนเวลาให้ลูกหนี้ ผู้คำประกันก็ไม่หลุดพ้น  
 จากความรับผิด (เนติ ๖๓)



### ๔) ม.๓๐๐

ฎ.๕๐๐/๐๗ การเพิ่มจำนวนผู้คำประกันขึ้นหาทำให้ผู้คำประกันคนเดิม  
 พ้นความรับผิดไม่ และ คำประกันหนี้กรณีลูกจ้างไม่ปฏิบัติหน้าที่ตัวแทน  
 ตามระเบียบของนายจ้างทำให้นายจ้างได้รับความเสียหายผู้คำประกันยอม  
 รับผิดชอบนั้นเป็นการคำประกันหนี้ที่ไม่มีลักษณะต้องชำระ ณ เวลากำหนด  
 แน่นอนอันจะผ่อนเวลากันได้ จึงนำ ม.๓๐๐ มาปรับไม่ได้ (เนติ ๖๓)



### ๔) ม.๓๐๐

ฎ.๖๒๓๗/๓๗ ตามมาตรา ๓๐๐ การที่เจ้าหนี้ผ่อนเวลาให้แก่ลูกหนี้อื่นจะมีผลให้ ผู้ค้าประกันหลุดพ้นจากความรับผิดนั้นต้องเป็นการค้าประกันที่อื่นจะต้องชำระ ๗ เวลานั้นมีกำหนดแน่นอน แต่การที่จำเลยที่ ๒ ค้ำประกันจำเลยที่ ๑ โจทก์ ว่าหากจำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นลูกจ้างทำให้โจทก์ซึ่งเป็นนายจ้างเสียหายจำเลยที่ ๒ ยอมชดเชยค่าเสียหายให้แก่โจทก์นั้น มิได้เป็นการค้ำประกันที่อื่นจะต้องชำระ ๗ เวลามีกำหนดแน่นอน จำเลยที่ ๒ จึงไม่หลุดพ้นจากความรับผิด (เนติ ๖๓)



### ๔) ม.๓๐๐

ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๖๓ ข้อ ๕ ๕ง คำตอบ... นายเอกยกยอกเงิน ของบริษัทในขณะที่ทำงานในตำแหน่งผู้จัดการ นายศรีจึงต้องรับผิดชอบตาม สัญญาค้ำประกันที่นายเอกก่อเป็นหนี้ละเมิด การค้ำประกันของนายศรี จึงมิใช่การค้ำประกันที่อื่นจะต้องชำระ ๗ เวลามีกำหนดแน่นอนตาม ป.พ.พ.มาตรา ๓๐๐ ดังนั้น แม้บริษัทยอมผ่อนเวลาชำระหนี้ให้แก่นายเอก ก็ไม่ทำให้นายศรีหลุดพ้นจากความรับผิด (ฎ.๕๐๐/๐๗ และ ๖๒๓๗/๓๗)...



### ๔) ม.๓๐๐

สัญญากู้ยืมเงินที่จะชำระหนี้ภายในเวลา นับแต่เมื่อเกิดเหตุการณ์ในอนาคตที่ไม่แน่นอนว่าจะเกิดขึ้นหรือไม่ ผลเท่ากับเป็นหนี้ที่มีได้ กำหนดเวลาชำระหนี้ไว้แน่นอน

ฎ.๖๒๓๗/๕๐ สัญญากู้ยืมเงินที่จำเลยทำไว้กับโจทก์ ข้อ ๑ มีข้อความว่า “ผู้กู้ตกลงกู้และ ผู้ให้กู้ตกลงให้กู้เงินจำนวนทั้งสิ้น ๑๐๐,๐๐๐ บาท และในวันที่ผู้กู้ได้รับเงินสดจำนวน ดังกล่าวไว้เรียบร้อยแล้ว” ข้อ ๒ มีข้อความว่า “ผู้กู้ตกลงส่งมอบเงินกู้ตามสัญญาในข้อ ๑ โดยไม่มีดอกเบี้ยให้ผู้กู้ภายในระยะเวลาที่ผู้กู้ได้ขายที่ดินอันเป็นทรัพย์สินมรดกเฉพาะส่วน ของผู้กู้เรียบร้อยแล้ว” ดังนั้น เห็นได้ว่า หนี้ตามสัญญาได้เกิดขึ้นแล้วตามสัญญาข้อ ๑ ส่วน สัญญาข้อ ๒ เป็นข้อตกลงเกี่ยวกับกำหนดเวลาชำระหนี้อันเป็นเงื่อนไขให้จำเลยต้องขาย ที่ดินเฉพาะส่วนที่แบ่งแยกเป็นของจำเลยได้ก่อนตามที่ระบุไว้ในสัญญาข้อ ๒ ดังกล่าว ไม่เป็นการแน่ชัดว่าเมื่อมีการแบ่งแยกที่ดินเสร็จแล้วจำเลยจะสามารถขายที่ดินได้หรือไม่ หรือจะขายที่ดินนั้นได้เมื่อใดเพราะเป็นเหตุการณ์ในอนาคตที่มีแนวโน้มว่าจะต้องเกิดขึ้นอย่างแน่นอน กำหนดเวลาชำระหนี้โดยการกำหนดเงื่อนไขไว้เช่นนี้จึงไม่แน่นอน ผลเท่ากับเป็นหนี้ที่มีได้ กำหนดเวลาชำระหนี้ ซึ่งเจ้าหนี้ย่อมจะเรียกให้ลูกหนี้ชำระหนี้ได้โดยพลันตาม มาตรา ๒๐๗ วรรคหนึ่ง (เนติ ๖๗)



### ๔) ม.๓๐๐

สัญญากู้ที่ไม่มีกำหนดเวลาชำระหนี้ หนังสือ ทวงถามเพียงเป็นหลักฐานที่โจทก์เรียกให้จำเลย ชำระหนี้ภายในเวลาที่โจทก์กำหนดไว้เท่านั้น จะถือเป็นหลักฐานว่าโจทก์จำเลยตกลงกำหนด เวลาชำระหนี้แน่นอนแล้วหาได้ไม่  
สัญญากู้ยืมมิได้กำหนดเวลาชำระหนี้ เช็คที่ ผู้กู้ลงวันล่วงหน้าออกให้เจ้าหนี้ยึดถือไว้ไม่ได้ เป็นการตกลงให้เป็นการกำหนดวันหรือระยะเวลาชำระหนี้ให้เป็นการแน่นอนขึ้นแต่อย่างใด

ฎ.๑๑๒๔/๑๑ กู้ไม่กำหนดเวลาชำระหนี้ เอกสารที่โจทก์มีถึงจำเลยทั้งสอง แจ้งกำหนดเวลาชำระหนี้ให้ทราบก็เพียงเป็นหลักฐานที่เรียกให้ชำระหนี้ ภายในเวลาที่โจทก์กำหนดไว้เท่านั้น จะถือเป็นหลักฐานว่าโจทก์จำเลยได้ ตกลงกำหนดเวลาชำระหนี้แน่นอนแล้วหาได้ไม่ แม้โจทก์ผ่อนเวลาให้แก่ จำเลยที่ ๑ ผู้เป็นลูกหนี้ จำเลยที่ ๒ ผู้ค้าฯ ก็ไม่หลุดพ้น (เนติ ๒๑, ๓๓)  
ฎ.๓๑๕๐/๕๕ จำเลยที่ ๑ ทำ ต.ญ. กู้ยืมเงินกับโจทก์ มีจำเลยที่ ๒ เป็นผู้ค้าฯ ทั้งได้มอบเช็คของจำเลยที่ ๑ ลงวันล่วงหน้าให้โจทก์ถือไว้ แต่ ต.ญ.ยืม มิได้กำหนดเวลาชำระหนี้ ดังนี้ เช็คที่จำเลยที่ ๑ ออกให้โจทก์ไว้ หาได้ เป็นการตกลงให้เป็นการกำหนดเวลาชำระหนี้ให้เป็นการแน่นอนไม่ แม้ ต่อมาจำเลยที่ ๑ จะได้ออกเช็คใหม่ลงวันล่วงหน้าต่อไปให้โจทก์ไว้แทน เช็คฉบับเก่าก็ไม่เป็นการผ่อนเวลา ผู้ค้าฯ ไม่หลุด (เนติ ๖๓)(ฎ.๒๘๕๖/๕๘)



## ๔) ม.๓๐๐

ประการที่ ๒ เจ้าหนี้ยอมผ่อนเวลาให้แก่ลูกหนี้

การผ่อนเวลา คือ จะต้องเป็นการที่เจ้าหนี้และลูกหนี้

ตกลงผ่อนเวลาแน่นอนและมีผลว่า ในระหว่างผ่อนเวลานั้น

เจ้าหนี้จะใช้สิทธิเรียกร้องฟ้องร้องลูกหนี้ไม่ได้ ผู้ค้ำประกัน

จึงจะหลุดพ้นจากความรับผิด แต่ถ้าในระหว่างเวลานั้น

เจ้าหนี้ยังมีสิทธิฟ้องได้จะไม่ถือเป็นการผ่อนเวลา (เนติ ๕๔)



## ๔) ม.๓๐๐

ฎ.๓๑๑๐/๖๔ หลังจากจำเลยที่ ๑ ทำสัญญาเช่าซื้อกับโจทก์ ต่อมาจำเลยที่ ๑ ทำสัญญาแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาเช่าซื้อกับ โจทก์มีข้อตกลงเกี่ยวกับการชำระค่าเช่าซื้อใหม่ จากเดิมที่ต้องชำระค่าเช่าซื้อให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ เดือน นับแต่วันที่ ๒๐ ก.ย. ๕๖ เป็นต้องชำระค่าเช่าซื้อให้แล้วเสร็จภายใน ๔๘ เดือน นับแต่วันที่ ๒๐ มี.ค.๖๐ ซึ่งข้อตกลงดังกล่าวมีผลให้ ระยะเวลาที่จำเลยที่ ๑ ต้องผ่อนชำระค่าเช่าซื้อให้แล้วเสร็จ ทยอยวอกออกไปจากที่กำหนดไว้เดิม อันมีลักษณะของการ ผิดผ่อนที่โจทก์ผู้เป็นเจ้าหนี้ยอมผ่อนเวลาให้แก่จำเลยที่ ๑ ผู้เป็นลูกหนี้...



## ๔) ม.๓๐๐

ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๕๔ ธงคำตอบ ข้อ ๕

...การผ่อนเวลาชำระหนี้ให้แก่ลูกหนี้อื่นจะทำให้ผู้ค้ำประกัน

หลุดพ้นจากความรับผิดตามมาตรา ๓๐๐ จะต้องเป็นการที่

เจ้าหนี้และลูกหนี้ตกลงผ่อนเวลาแน่นอนและมีผลว่า ในระหว่าง

ผ่อนเวลานั้น เจ้าหนี้จะใช้สิทธิเรียกร้องฟ้องร้องลูกหนี้ไม่ได้

แม้นายไท (ลูกหนี้เงินกู้) ออกเช็คฉบับที่สอง ชำระหนี้แก่นายเทพ

(เจ้าหนี้เงินกู้) แทนเช็คฉบับแรก (เช็คฉบับแรกเพื่อชำระหนี้เงินกู้

แต่ธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงิน) แต่นายเทพยังมีสิทธิฟ้องขอให้บังคับ

นายไทชำระหนี้ตามมูลหนี้ที่ยืมเงินได้ จึงไม่ใช่การผ่อน(เวลา)ชำระหนี้

ตามมาตรา ๓๐๐ นายทองจึงยังต้องรับผิดชอบสัญญาค้ำประกัน



## ๔) ม.๓๐๐

ฎ.๒๘๕๖/๕๘ การผ่อนเวลาชำระหนี้ให้แก่ลูกหนี้ที่ผู้ค้ำประกันหลุดพ้นความรับผิดนั้น จะต้องเป็นการตกลงผ่อนเวลาแน่นอนและมีผลว่าในระหว่างผ่อนเวลานั้นเจ้าหนี้ จะใช้สิทธิเรียกร้องฟ้องร้องไม่ได้ การที่จำเลยที่ ๑ ซื้อสินค้าจากโจทก์ โดยจำเลยที่ ๒ ทำสัญญาค้ำประกัน แล้วจำเลยที่ ๑ ผิดนัดชำระหนี้ แม้จำเลยที่ ๑ จะส่งจ่ายเช็คดวงหนึ่งที่ ล่วงหน้าชำระหนี้แก่โจทก์ แต่เมื่อโจทก์ยังสามารถบังคับให้จำเลยที่ ๑ ชำระหนี้ตาม มูลหนี้ซื้อขายได้ กรณีไม่ใช่เป็นการตกลงกำหนดวันหรือระยะเวลาชำระหนี้ให้เป็น การแน่นอน จึงไม่ใช่การที่เจ้าหนี้ยอมผ่อนเวลาให้แก่ลูกหนี้อื่นจะทำให้ผู้ค้ำประกันหลุดพ้น จากความรับผิดตามมาตรา ๓๐๐ จำเลยที่ ๒ จึงต้องรับผิดชอบต่อโจทก์ตามสัญญาค้ำประกัน



## ๔) ม.๓๐๐

การที่เพียงแต่รับเงินตามแต่ลูกหนี้จะส่งให้หนี้ ไม่เป็นการผ่อนเวลา

ฎ.๓๐๖/๒๔๘๓ การที่โจทก์รับเงินตามแต่จำเลยที่ ๑ จะส่งให้หนี้

ไม่เป็นการผ่อนเวลาให้ลูกหนี้ซึ่งจะถือเป็นเหตุให้ผู้ค้ำประกันพ้น

ความรับผิดไปได้ เพราะไม่เป็นการผูกมัดโจทก์แต่อย่างใด



## ๔) ม.๓๐๐

การที่หนี้ถึงกำหนดชำระแล้วเจ้าหนี้ไม่ได้เรียกร้องให้ลูกหนี้ชำระยังมีใช่การผ่อนเวลา

ฎ.๓๑๓๐/๓๓ การผ่อนเวลาชำระหนี้ให้แก่ลูกหนี้ที่จะทำให้ผู้ค้ำประกันหลุดพ้น

ความรับผิดนั้น จะต้องเป็นการตกลงผ่อนเวลาแน่นอนและมีผลว่าในระหว่างผ่อนเวลานั้น

เจ้าหนี้จะใช้สิทธิเรียกร้องหรือฟ้องร้องไม่ได้ กรณีที่เพียงแต่หนี้ถึงกำหนดชำระแล้วเจ้าหนี้

ไม่ได้เรียกร้องให้ลูกหนี้ชำระ โดยไม่มีการตกลงผ่อนเวลาแก่ลูกหนี้ เจ้าหนี้ยังคงมีสิทธิเรียกร้อง

เมื่อใดก็ได้ ย่อมไม่ใช่การผ่อนเวลาให้แก่ลูกหนี้ ผู้ค้ำประกันจึงหาหลุดพ้นจากความรับผิดไม่



### ๔) ม.๓๐๐

ฎ.๓๒๔๔/๔๐ การที่เจ้าหนี้มีสิทธิจะบอกเลิกสัญญาได้ แต่ไม่ใช่สิทธิดังกล่าว หากกรณีที่เจ้าหนี้นยอมผ่อนเวลาให้แก่ลูกหนี้ไม่ การที่โจทก์ปล่อยให้เวลาล่วงเลยมาถึง ๒๘ เดือน โดยมีได้บอกเลิกสัญญา จึงมิใช่การผ่อนเวลาให้แก่จำเลยที่ ๑ อันจักทำให้จำเลยที่ ๓ ซึ่งเป็นผู้ค้ำประกัน หลุดพ้นจากความรับผิด



### ๔) ม.๓๐๐

การที่ลูกหนี้ทำหนังสือรับสภาพหนี้และสัญญาจะชำระหนี้ภายใน ๓๐ วัน โดยเจ้าหนี้ได้ตกลงด้วยมิใช่การผ่อนเวลา (ฎ.๒๓๘/๐๘) แต่เจ้าหนี้ตกลงยินยอมด้วยถือเป็นการผ่อนเวลา (ฎ.๓๒๕/๐๕)

- ฎ.๑๒๔๒/๕๕ สน.พูดขอพักชำระอีก ๑ เดือน จนบอกว่าไม่เป็นไรหากให้ครบการพูดด้วยปากไม่ผูกมัดว่าใน ๑ เดือน จน.จะฟ้องจน.ไม่ได้ ไม่ถือว่าผ่อนเวลา
- ฎ.๑๑๓๓/๑๐ สน.ทำหนังสือรับสภาพหนี้จะชำระภายใน ๑ เดือน เป็นหนังสือที่ สน.ทำขึ้นฝ่ายเดียว ไม่ใช่ สน. และ จน.ตกลงกันให้ผู้ค้ำฯ หลุดพ้น
- ฎ.๓๔๒/๐๗ ที่ จน.ไม่ฟ้อง สน.เมื่อหนี้ถึงกำหนดชำระ มิใช่เป็นการผ่อนเวลาให้แก่ สน.และการที่ผู้ค้ำฯ เตือน จน.ให้ฟ้อง สน.และ จน.ไม่ฟ้อง ก็มิใช่เป็นเรื่องผ่อนเวลาอันจะทำให้ผู้ค้ำฯ หลุดพ้นจากความรับผิด(ฎ.๖๗๓๔/๕๓)



### ๔) ม.๓๐๐

เจ้าหนี้ผ่อนเวลาชำระหนี้ให้ผู้ค้ำประกันโดยไม่ได้ผ่อนเวลาให้ลูกหนี้ ผู้ค้ำประกันไม่หลุดพ้นจากความรับผิด ฎ.๒๔๘๓/๑๖ เจ้าหนี้นยอมผ่อนเวลาชำระหนี้ให้ผู้ค้ำประกันก็มิใช่เป็นเรื่องผ่อนเวลาชำระหนี้ให้แก่ลูกหนี้ กรณีจึงไม่ต้องด้วยมาตรา ๓๐๐ ที่ผู้ค้ำประกันจะหลุดพ้นจากความรับผิด



### ๔) ม.๓๐๐


หากเป็นกรณีที่เจ้าหนี้ได้ผ่อนเวลาแล้วผู้ค้ำประกันตกลงด้วยในการผ่อนเวลานั้นในขณะที่เจ้าหนี้นยอมผ่อนหรือภายหลังต่อมาผู้ค้ำประกันตกลงยินยอมด้วยเช่นนี้ ผู้ค้ำประกันจะไม่หลุดพ้นความรับผิด มาตรา ๓๐๐ วรรคสองที่บัญญัติใหม่กำหนดว่า ข้อตกลงที่ผู้ค้ำประกันทำไว้ล่วงหน้าก่อนเจ้าหนี้นยอมผ่อนอันมีผลเป็นการยินยอมให้เจ้าหนี้นยอมผ่อน ข้อตกลงนั้นใช้บังคับมิได้ เว้นแต่เข้าข้อยกเว้นตามวรรคสาม





### ๔) ม.๓๐๐


เดิมข้อตกลงที่ผู้ค้ำประกันทำไว้ล่วงหน้าก่อนเจ้าหนี้นยอมผ่อน ยินยอมให้เจ้าหนี้นยอมผ่อนได้ ข้อตกลงนั้นเคยใช้ได้ แต่ปัจจุบันข้อตกลงล่วงหน้าในลักษณะนี้ถ้าทำขึ้นตั้งแต่วันที่ พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติม ป.พ.พ. (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ.๒๕๕๗ มีผลใช้บังคับ จะใช้บังคับไม่ได้แล้ว เว้นแต่เข้าข้อยกเว้นตามวรรคสาม แต่ไม่กระทบถึงสัญญาที่ทำไว้ก่อนหน้านั้น


- ม.๗๐๐ ๖.๒ ข้อตกลงที่ผู้ค้าฯ ทำไว้ล่วงหน้าก่อน จน.ผ่อนเวลาอันมีผลเป็นการยินยอมให้ จน.ผ่อนเวลา ข้อตกลงนั้นใช้บังคับมิได้ (ฎ.๕๓๔/๖๒, ๘๘๒๐/๖๑, (เนติ๕๘), (พช๕๐))
- ม.๗๐๐ ๖.๓ เป็นข้อยกเว้นของ ๖.๒ ว่า ความใน ๖.๒ มิให้ใช้บังคับแก่กรณีผู้ค้าฯ ซึ่งเป็นสถาบันการเงินหรือผู้ค้าฯ เพื่อสินจ้างเป็นปกติธุระ
- ม.๗๐๐ ใช้กับจำนวนเฉพาะกรณีผู้จำหน่ายเป็นบุคคลที่ ๓ (ม.๗๒๗)
- ม.๖๕๑ ๖.๑ ตอนท้าย ...มิให้ถือว่าเป็นการผ่อนเวลาตาม ม.๗๐๐

 **สิทธิเมื่อ จน.ลดหนี้ให้ ณ.(ม.๖๕๑)**  
แต่มีข้อยกเว้นอยู่ในวรรคหนึ่งตอนท้าย (ม.๖๕๑)  
 คือ ข้อตกลงลดหนี้ที่ทำงานภายหลังที่ลูกหนี้  
ผิดนัดชำระหนี้แล้ว หากในข้อตกลงนั้น  
 มีการขยายเวลาชำระหนี้ให้แก่ลูกหนี้  
มิให้ถือว่าเป็นการผ่อนเวลาตาม ม.๗๐๐

 **ค้ำฯ**  
**ม. ตัวที่ห้า ไม่ยอมรับชำระหนี้ (ม.๗๐๑)**  
**เมื่อถึงกำหนดเวลาชำระหนี้ ผู้ค้ำประกัน**  
**ขอปฏิบัติการชำระหนี้ (แบบครบถ้วน**  
**ถูกต้องทุกอย่าง) แต่เจ้าหนี้ไม่ยอม**  
**รับชำระหนี้ ผู้ค้ำประกันหลุด**

 **๕) ม.๗๐๑**  
เมื่อถึงกำหนดเวลาชำระหนี้ ผู้ค้ำประกันขอปฏิบัติการชำระหนี้  
(แบบครบถ้วนถูกต้องทุกอย่าง) แต่เจ้าหนี้ไม่ยอมรับชำระหนี้  
ผู้ค้ำประกันหลุดพ้นจากความรับผิด แต่ลูกหนี้ยังไม่หลุดพ้นจาก  
ความรับผิด และต้องระวังว่า มาตรา ๗๐๑ นี้ใช้กับผู้ค้ำประกัน  
ไม่ใช้กับลูกหนี้ชั้นต้น กล่าวคือ แม้ลูกหนี้ขอปฏิบัติการชำระหนี้  
(แบบครบถ้วนถูกต้องทุกอย่าง) แต่เจ้าหนี้ไม่ยอมรับชำระหนี้  
ลูกหนี้ก็ยังไม่หลุดพ้นจากความรับผิด เพียงแต่อาจถือได้ว่าเจ้าหนี้  
ตกเป็นผู้ผิดนัดตามมาตรา ๒๐๖ หากลูกหนี้ต้องการหลุดพ้นจาก  
หนี้ต้องไปวางทรัพย์ ตามมาตรา ๓๓๑ และกรณีลูกหนี้ขอปฏิบัติ  
การชำระหนี้ แต่เจ้าหนี้ไม่ยอมรับชำระหนี้ ผู้ค้ำประกันก็ไม่หลุดพ้น  
นอกจากนี้มาตรา ๗๒๖ ให้นำมาตรา ๗๐๑ มาใช้บังคับกับผู้จำหน่าย  
ประกันหนี้ของบุคคลอื่นโดยอนุโลม

 **๕) ม.๗๐๑**  
 - หนี้ถึงกำหนดชำระ ผู้ค้ำฯ ขอชำระ จน.ไม่รับ ผู้ค้ำฯ หลุด  
 - ต้องเป็นกรณีหนี้ถึงกำหนดแล้ว ถ้าหนี้ยังไม่ถึงกำหนด  
 ผู้ค้ำฯ ไปขอชำระหนี้ จน.ไม่รับ ผู้ค้ำฯ ไม่หลุด  
 - ผู้ค้ำฯ ต้องพร้อมปฏิบัติการชำระหนี้ ไม่ใช่แค่พูดคุยขอ  
 ชำระหนี้ (ฎ.๔๔๗๕/๕๐, ๓๒๓๒/๔๕, ๖๐๒๗/๔๕)  
 - เมื่อหนี้ถึงกำหนดชำระหนี้ ผู้ค้ำฯ ขอชำระหนี้  
 จน.ไม่รับ ผู้ค้ำฯ หลุด แต่ ณ.ไม่หลุด  
 - ณ.ขอชำระหนี้ จน. ไม่รับ ณ.ไม่หลุด และผู้ค้ำฯ ไม่หลุด  
 - ม.๗๐๑ ใช้กับจำนวนกรณีผู้จำหน่ายเป็นบุคคลที่ ๓(ม.๗๒๗)

 **๕) ม.๗๐๑**  
 - เมื่อผู้ค้ำประกันขอชำระหนี้  
ตามสิทธิในมาตรา ๖๕๑ ๖.๑  
เจ้าหนี้ไม่ยอมรับชำระหนี้  
ผู้ค้ำประกันเป็นอันหลุดพ้น  
จากความรับผิดตาม ม.๗๐๑ ๖.๒



## ๕) ม.๓๐๑

ปัญหาที่เกิดขึ้นจริงตามมาตรา ๓๐๑ นี้มักเกิดจากเมื่อถึงกำหนดเวลาชำระหนี้ ผู้ค้ำประกันขอปฏิบัติการชำระหนี้โดยชอบแล้ว เจ้าหนี้ไม่ยอมรับชำระหนี้จากผู้ค้ำประกันโดยจะให้ผู้ค้ำประกันชำระหนี้เกินกว่าความรับผิดชอบของผู้ค้ำประกัน ย่อมทำให้ผู้ค้ำประกันหลุดพ้นจากความรับผิดชอบ

ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๕๖ ทรงคำตอบ ข้อ ๕...เมื่อหนึ่งถึงกำหนด นายเพชร (ผู้ค้ำประกัน) ขอชำระหนี้แก่นายธนาคารโดยชอบแล้วตามมาตรา ๓๐๑ วรรคหนึ่ง แต่นายธนาคาร (เจ้าหนี้) ไม่ยอมรับชำระหนี้จากนายเพชร โดยจะให้ นายเพชรชำระหนี้ในยอดหนี้ที่เกินกว่าความรับผิดชอบของนายเพชร ย่อมทำให้ นายเพชรซึ่งเป็นผู้ค้ำประกันหลุดพ้นจากความรับผิดชอบในการชำระหนี้ร้ายตามมาตรา ๓๐๑ วรรคสอง (เทียบ ฎ.๓๙๒/๒๕๓๗)



ฎ.๓๙๒/๓๗ จำเลยที่ ๓ ค้ำฯ และจำนองที่ดินเพื่อประกันหนี้ตาม ๕.๑ ผู้เบิกเงินเกินบัญชีของจำเลยที่ ๑ (ปัจจุบัน ม.๗๒๗/๑ ๖.๒ ผู้จำนองประกันหนี้บุคคลอื่นแล้วจะมาเป็นผู้ค้ำประกันด้วยไม่ได้ เว้นแต่เข้าช้อยกวัน ม.๗๒๗/๑ ๖.๒ ตอนท้าย) ที่ทำไว้แก่โจทก์ไม่เกิน ๔๐๐,๐๐๐ บาท แสดงว่า จำเลยที่ ๓ มีเจตนาค้ำฯ และจำนองที่ดินเพื่อประกันหนี้ในวงเงิน ๔๐๐,๐๐๐ บาทเท่านั้น แม้จะปรากฏว่าโจทก์ยินยอมให้จำเลยที่ ๑ ผู้เบิกเงินเกินบัญชีเกินวงเงิน ๔๐๐,๐๐๐ บาท ก็ไม่ผูกพันจำเลยที่ ๓ ดังนั้น เมื่อครบกำหนดตามสัญญา จำเลยที่ ๓ มีหนังสือขอชำระหนี้ ๔๐๐,๐๐๐ บาท แก่ โจทก์พร้อมดอกเบี้ย จึงเป็นการขอชำระหนี้แก่โจทก์ซึ่งเป็นเจ้าหนี้เมื่อหนึ่งนั้นถึงกำหนดโดยชอบตาม ม.๓๐๑ ๖.๑ แล้วเมื่อโจทก์ไม่ยอมรับชำระหนี้จากจำเลยที่ ๓ ย่อมทำให้จำเลยที่ ๓ ซึ่งเป็นผู้ค้ำฯ และผู้จำนองหลุดพ้นจากความรับผิดชอบในการชำระหนี้ตาม ม.๓๐๑, ๓๒๗, ๓๔๔(๓) (เนติ ๕๖)



## ๕) ม.๓๐๑

ฎ.๔๑๔๕/๔๒ การที่จำเลยที่ ๒ ผู้ค้ำประกันเสนอชำระหนี้ให้โจทก์ภายหลังจากที่โจทก์ฟ้องจำเลยที่ ๑ ผู้เบิกเงินเกินบัญชี และจำเลยที่ ๒ ผู้ค้ำประกันเป็นคดีนี้แล้วโดยหนึ่งตามสัญญา เบิกเงินเกินบัญชีและสัญญาค้ำประกันตามฟ้องถึงกำหนดชำระ ตั้งแต่ก่อนฟ้อง เมื่อจำเลยที่ ๒ มิได้เสนอขอชำระหนี้ให้โจทก์ในช่วงเวลาดังกล่าว กรณีจึงมิใช่เป็นการขอชำระหนี้ตั้งแต่เมื่อหนึ่งถึงกำหนดชำระ ตามมาตรา ๓๐๑ วรรคหนึ่ง จำเลยที่ ๒ จึงไม่หลุดพ้นจากความรับผิดชอบ



## จำนอง

## มาตรา ๓๐๓

## มาตรา ๓๒๗



## มาตรา ๓๐๓

จำนองนั้นจะมีได้แต่เฉพาะเพื่อหนี้อันสมบูรณ์

หลักเกณฑ์ทำนองเดียวกับผู้ค้ำประกันตามมาตรา ๖๘๑ หนี้ประเภทที่เป็นโมฆะ เช่น การทำสัญญาจำนอง การเข้าชื่อที่ไม่ได้ทำสัญญาเข้าชื่อเป็นหนังสือซึ่งเป็นโมฆะ ผู้จำนองย่อมไม่ต้องรับผิดชอบ เพราะจำนองจะมีได้แต่เฉพาะเพื่อหนี้อันสมบูรณ์



## มาตรา ๓๐๓

ฎ.๑๖๐๔/๒๕๓๖ จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ จดทะเบียนจำนองที่ดินเป็นประกันหนี้เงินกู้ของจำเลยที่ ๑ แม้การกู้ยืมเงินขาดหลักฐานตามกฎหมายก็เพียงต้องห้ามมิให้ฟ้องร้องบังคับคดีเอากับจำเลยที่ ๑ เท่านั้น เมื่อหนึ่งการกู้ยืมเงินระหว่างโจทก์กับจำเลยที่ ๑ มีอยู่จริงและสมบูรณ์ตามกฎหมาย ย่อมมีการจำนองเป็นประกันได้ตามมาตรา ๓๐๓, ๖๘๑ เมื่อโจทก์ยังไม่ได้รับชำระหนี้ โจทก์ย่อมบังคับเอากับผู้จำนองได้ (เนติฯ ๔๗)



## มาตรา ๗๒๗

สำหรับผู้จ้างองประกันหนี้ของบุคคลอื่น  
ให้นำมาตรา ๖๕๑, ๖๕๗, ๗๐๐, ๗๐๑  
มาใช้บังคับโดยอนุโลม (มาตรา ๗๒๗)  
(เนติฯ ๓๒, ๓๕)  
(แต่ไม่นำมาตราอื่นในลักษณะค้ำประกัน  
มาใช้ เช่น ไม่นำมาตรา ๖๕๒ วรรคสอง,  
๖๕๕, ๖๕๖, ๖๕๗, ๖๕๘ มาใช้ (เนติฯ ๒๐)  
(ฎ.๑๑๘๗/๒๕๑๗) (ยกเว้น ม.๖๕๑,๗๐๗)

## มาตรา ๖๕๑, ๗๒๗

สิทธิเมื่อ จน.ลดหนี้ให้ ลน. ตามมาตรา ๖๕๑  
- การตกลงลดหนี้ไม่จำเป็นต้องทำเป็นหนังสือ แต่ต้องไม่ถึง  
ขนาดเป็น ส.ญ.ประนีประนอมฯ ที่ทำให้หนี้ประธานระงับ  
- การตกลงลดหนี้ ตกลงก่อนหรือหลังผิดนัดก็ได้  
- ผู้ค้ำฯ ไม่จำเป็นต้องมีส่วนร่วมกับการลดหนี้ก็ได้ แต่ ให้ จน.  
มีหนังสือแจ้งให้ผู้ค้ำฯ ทราบภายใน ๖๐ วัน นับแต่ตกลง  
- นำไปใช้กับผู้จ้างองประกันหนี้ของบุคคลอื่นด้วย(ม.๗๒๗)

## มาตรา ๖๕๗, ๗๒๗

ม.๖๕๗ นำไปใช้กับผู้จ้างองประกันหนี้ของบุคคลอื่นด้วย (ม.๗๒๗)  
ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๓๒ ข้อ ๔ นายเอกทำสัญญากู้เงิน  
นายโท ๒๐๐,๐๐๐ บาท และได้มอบแหวนเพชรราคา ๓๐,๐๐๐ บาท  
จําเป็นประกัน โดยมี...นายจตุรจวาทะเขียนจําของที่ดินของตน...  
เป็นประกันหนี้รายนี้ไว้... ธงคำตอบ... การที่นายโทเจ้าหนี้ค้ำ  
แหวนเพชรที่จําให้นายเอกถูกหนี้ไป อันทำให้สัญญาจําารงับ  
ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๗๖๕ (๒) นั้น เป็นเหตุให้นายจตุรจวาทะผู้จ้างอง  
ไม่อาจรับช่วงสิทธิจําได้ นายจตุรจวาทะยอมหลุดพ้นจากความรับผิด  
เท่าที่ตนต้องเสียหายตาม ป.พ.พ. มาตรา ๖๕๗, ๗๒๗ คือเท่ากับ  
ราคาแหวนเพชร ๓๐,๐๐๐ บาท ที่นายโทคืนให้นายเอกไป...



## มาตรา ๗๐๐, ๗๒๗

ม.๗๐๐ นำไปใช้กับผู้จ้างองประกันหนี้ของบุคคลอื่นด้วย (ม.๗๒๗)  
ผู้จ้างองประกันหนี้ของบุคคลอื่นจะหลุดพ้นจากความรับผิดตาม ม.๗๐๐  
ต้องประกอบด้วยเงื่อนไข ๒ ประการ  
ประการที่ ๑ หนี้ที่ประกันมีกำหนดเวลาชำระหนี้แน่นอน และ  
ประการที่ ๒ เจ้าหนี้อยอมผ่อนเวลาให้แก่ลูกหนี้  
ผู้จ้างองประกันหนี้ของบุคคลอื่นจึงจะหลุดพ้น เว้นแต่จะได้  
ตกลงด้วยการผ่อนเวลานั้นในขณะที่เจ้าหนี้ผ่อนเวลาหรือยินยอมใน  
ภายหลัง ผู้จ้างองประกันหนี้ของบุคคลอื่นจะไม่หลุดพ้น  
ม.๗๐๐ ๖.๒ ข้อตกลงที่ทำไว้ล่วงหน้าก่อน จน. ผ่อนเวลาอันมีผลเป็นการ  
ยินยอมให้ จน. ผ่อนเวลา ข้อตกลงนั้นใช้บังคับมิได้เว้นแต่เข้าข้อยกเว้นตาม  
ม.๗๐๐ ๖.๓  
นอกจากนี้ ม.๖๕๑ ๖.๑ ตอนท้าย ...มีที่ถือว่าเป็นการผ่อนเวลาตาม ม.๗๐๐



## มาตรา ๗๐๑, ๗๒๗

ม.๗๐๑ นำไปใช้กับผู้จ้างองประกันหนี้ของบุคคลอื่นด้วย  
ฎ.๓๘๒/๓๗ จำเลยที่ ๓...จ้างองที่ดินเพื่อประกันหนี้ตาม  
สัญญากู้เบิกเงินเกินบัญชีของจำเลยที่ ๑ ที่ทำไว้แก่โจทก์  
ไม่เกิน ๔๐๐,๐๐๐ บาท แลคงว่า จำเลยที่ ๓ มีเจตนา...  
จ้างองที่ดินเพื่อประกันหนี้ในวงเงิน ๔๐๐,๐๐๐ บาทเท่านั้น  
แม้จะปรากฏว่าโจทก์ยินยอมให้จำเลยที่ ๑ กู้เบิกเงินเกินบัญชี  
เกินวงเงิน ๔๐๐,๐๐๐ บาท ก็ไม่ผูกพันจำเลยที่ ๓ ดังนั้น  
เมื่อครบกำหนดตามสัญญา จำเลยที่ ๓ มีหนังสือขอชำระหนี้  
๔๐๐,๐๐๐ บาท แก่โจทก์พร้อมดอกเบี้ย จึงเป็นการขอชำระหนี้  
แก่โจทก์ซึ่งเป็นเจ้าหนี้เมื่อหนี้ถึงกำหนดโดยชอบตามมาตรา  
๗๐๑ วรรคหนึ่งแล้ว เมื่อโจทก์ไม่ยอมรับชำระหนี้จากจำเลย  
ที่ ๓ ย่อมทำให้จำเลยที่ ๓ ซึ่งเป็น...ผู้จ้างองหลุดพ้นจาก  
ความรับผิดในการชำระหนี้ตามมาตรา ๗๐๑, ๗๒๗, ๗๔๔ (๓)



## (๕) มาตรา ๗๐๑, ๗๒๗

ต้องระวัง (มาตรา ๗๐๑ ประกอบมาตรา ๗๒๗)  
- เมื่อหนี้ถึงกำหนดเวลาชำระหนี้ ผู้จ้างองประกันหนี้ของ  
บุคคลอื่นขอปฏิบัติการชำระหนี้ (แบบครบถ้วนถูกต้อง  
ทุกอย่าง) แต่เจ้าหนี้ไม่ยอมรับชำระหนี้ ผู้จ้างองประกันหนี้  
ของบุคคลอื่นหลุดพ้นจากความรับผิด แต่ลูกหนี้ชั้นต้นยัง  
ไม่หลุดพ้นจากความรับผิด



## มาตรา ๓๒๓

สำหรับผู้จำนองประกันหนี้ของบุคคลอื่น  
ให้นำมาตรา ๖๕๑, ๖๕๓, ๓๐๐, ๓๐๑  
มาใช้บังคับโดยอนุโลม (มาตรา ๓๒๓)  
(เนติฯ ๓๒, ๓๕)  
(แต่ไม่นำมาตราอื่นในลักษณะค้ำประกัน  
มาใช้ เช่น ไม่นำมาตรา ๖๕๒ วรรคสอง,  
๖๕๓, ๖๕๒, ๖๕๔, ๖๕๕ มาใช้ (เนติฯ ๒๐)  
(ฎ.๑๑๙๓/๒๕๑๓) (ยกเว้น ม.๖๕๑,๓๐๓)



- ในกรณีของผู้จำนองประกันหนี้ของบุคคลอื่น  
ไม่มีบทบัญญัติให้นำ ม.๖๕๒ ว.๒  
ในลักษณะค้ำประกันมาใช้บังคับ  
(เทียบ ฎ.๑๓๓๓๓/๕๖)  
- ผู้จำนองประกันหนี้ของบุคคลอื่นด้วยกัน  
จะไต่เบี่ยงกันเองไม่ได้ (ม.๓๒๕)



ฎ.๑๑๙๓/๑๓ ในกรณีที่จำนองทรัพย์สินของตนประกันหนี้  
ของบุคคลอื่นนั้นต้องบังคับตาม ป.พ.พ.ในลักษณะจำนอง  
ซึ่งมีได้มีบทบัญญัติให้นำมาตรา ๖๕๕ ในลักษณะค้ำประกัน  
มาใช้บังคับ ผู้จำนองจึงจะขอให้บังคับชำระหนี้จาก  
ทรัพย์สินของลูกหนี้ก่อนไม่ได้และจะขอให้บังคับชำระหนี้  
จากทรัพย์สินของผู้ค้ำประกันก่อนก็ไม่ได้



แม้สัญญาจำนองระบุว่าผู้จำนองตกลง  
ยินยอมร่วมรับผิดชอบกับลูกหนี้ แต่เหตุ  
อายุความสะดุดหยุดลงเป็นเรื่องเฉพาะตัว  
ของลูกหนี้ ไม่มีผลถึงผู้จำนองดังกล่าว  
ตามมาตรา ๒๕๕ วรรคสอง จะถือว่า  
ผู้จำนองดังกล่าวเปรียบเสมือน  
ผู้ค้ำประกันตามมาตรา ๖๕๒ ไม่ได้  
(ฎ.๒๖๕๖/๒๕๖๑ (เนติ))



สำหรับกรณีการกู้ยืมเงินแม้การกู้ยืมเงินขาดหลักฐานตามกฎหมาย  
ก็เพียงต้องห้ามมิให้ฟ้องร้องบังคับคดีกับผู้เท่านั้น เมื่อหนี้การ  
กู้ยืมเงินมีอยู่จริงและสมบูรณ์เพียงใด ย่อมมีการค้ำประกันหรือการ  
จำนองได้เพียงนั้น และต้องอย่าลืมน่า กรณีนี้การค้ำประกันแม้จะ  
มีได้แต่ผู้ค้ำประกันก็มีสิทธิเรียกข้อต่อผู้ของลูกหนี้ว่าไม่มีหลักฐาน  
การกู้ยืมเงินขึ้นต่อผู้เจ้าหนี้ได้ตามมาตรา ๖๕๔ อันจะส่งผลให้  
ผู้ค้ำประกันไม่ต้องรับผิดชอบ แต่ผู้จำนองไม่มีสิทธิเรียกข้อต่อผู้ดังกล่าว  
ยังต้องรับผิดชอบ (เนติ ๔๗, ๔๕)

ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๒๐  
ธงคำตอบ...แต่สำหรับการจำนอง  
หนังสือบอกเลิกของนายเงินไม่มีผล  
ตามกฎหมาย เพราะมาตรา ๓๒๓...  
ไม่ได้ให้อนุโลมตามมาตรา ๖๕๕  
มาใช้บังคับด้วย



**ขอให้ทุกท่าน  
ประสบความสำเร็จในการสอบ**